

СЫР ТАБИГАТЫ

ҚОҒАМДЫҚ - ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ГАЗЕТ

ОБЩЕСТВЕННО - ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

2013 жылдан бастап шығады ● Апта сайын жарық көреді ● E-mail: syr.tabigaty@gmail.com ● www.syrtabigaty.kz

Өңірлік климаттық саммитке дайындық жөнінде кеңес өтті

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар Министрлігінде 2026 жылы өтетін Өңірлік климаттық саммитке (Саммит) дайындық жөнінде кеңес өтті. Талқылауға Сыртқы істер министрлігінің, Су ресурстары және ирригация министрлігінің, сондай-ақ Аралды құтқару халықаралық қорының (АҚХҚ) өкілдері қатысты.

Кездесу барысында Саммитті АҚХҚ-ға мүше мемлекеттердің мемлекет басшылары кеңесінің отырысымен бірге өткізу туралы шешім қабылданды. Бұл екі іс-шараның маңыздылығын арттырып, Қазақстанның Қордағы төрағалығының қисынды қорытындысы болмақ.

Саммитке дайындық мүдделі тараптармен тығыз ынтымақтастықта жалғасуда. Ағымдағы жылдың 13 наурызында Орталық Азия елдері өкілдерінің қатысуымен күн тәртібіндегі негізгі мәселелерді талқылау үшін алғашқы өңірлік консультациялар өткізу жоспарлануда.

Қазақстан Республикасы экология және табиғи ресурстар Министрлігі, www.gov.kz материалдар бойынша.

В КАЗАХСТАНЕ ЗАРАБОТАЛА СИСТЕМА ПРОГНОЗИРОВАНИЯ ПАВОДКОВ TAsQyN

На сегодня ведется моделирование паводков по 142 гидропостам на 128 участках рек. 114 специалистов бассейновых инспекций и филиалов «Казводхоза» ведут ежедневный мониторинг данных по гидропостам и вносят их в систему.

Система TAsQyN интегрирована в глобальную систему оповещения о наводнениях GloFAS. Окончательный прогноз на паводковый период 2025 года TAsQyN даст в начале марта.

Министр водных ресурсов и ирригации Нуржан Нуржигитов провел аппаратное совещание по вопросам подготовки к паводковому периоду.

Помимо подготовки к паводку внутри страны, мы также поддерживаем постоянную связь с коллегами из соседних государств. Обмен информацией проходит оперативно. Также продолжается сброс воды из водохранилищ, чтобы обеспечить свободные емкости для приема весеннего паводка. На сегодня водохранилища могут принять 13 млрд кубометров воды, - сообщил министр водных ресурсов и ирригации Нуржан Нуржигитов.

Напомним, после весеннего паводка в прошлом году Глава государства поставил

задачу перед Министерством цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности РК разработать отечественную информационную систему, предназначенную для прогнозирования наводнений путем проведения космического мониторинга.

Система состоит из четырех ступеней:

сбор данных, анализ, прогнозирование и моделирование.

Ранее сообщалось, что в области Улытау подготовлены 44 пункта временного размещения на период паводков.

По материалам inform.kz, фото: Минводы и ирригации РК.

ВОССТАНОВЛЕНИЕ АРАЛЬСКОГО МОРЯ: КОГДА ЗАВЕРШИТСЯ РЕКОНСТРУКЦИЯ КОКАРАЛЬСКОЙ ПЛОТИНЫ?

Проект по сохранению Кокаральской плотины и восстановлению дельты реки Сырдарья близится к завершению. Об этом сообщила официальный представитель Министерства водных ресурсов Молдир Абдуалиева на пресс-конференции в СЦК, передает агентство Kazinform.

Проект по сохранению Кокаральской плотины и восстановлению дельты реки

Сырдарья находится на завершающей стадии. До конца года министерство планирует закончить реконструкцию Кокаральской плотины, которая отделяет Северный Арал от Большого Аральского моря. Это поможет нам сохранить Северный Арал, снизить соленость воды в нем, улучшить экологическую обстановку в регионе, - отметила она на брифинге.

Также она сообщила, что министерство, в сотрудничестве с Всемирным банком разработало вторую фазу проекта по сохранению Северного Арала, которая включает в себя 39 проектов.

Какие преимущества принесет этот проект? Его реализация позволит обеспечить постоянную занятость для 2000 человек, содействовать развитию сельского хозяйства и рыболовства в Кызылординской области, создать дополнительные рабочие места и улучшить экономическую и социальную ситуацию в регионе, - добавила Молдир Абдуалиева.

Кроме того, она сообщила, что до конца марта в Северное Аральское море будет сброшено 1,6 миллиарда кубических метров воды. Важно отметить, что в результате первого этапа проекта по сохранению Северного Арала уровень воды в море увеличился на 42%.

По материалам А.Эсеналиевой, inform.kz, фото: kazagal.org.

12+ №7(485)
ақпан
26 февраля 2025
february
Сәрсенбі • Среда • Wednesday

КОНТРОЛЬ ЗА ОТХОДАМИ УСИЛИЛИ В КАЗАХСТАНЕ

ЧИТАЙТЕ НА 2-Й СТРАНИЦЕ

ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ОТЧЕТЫ БУДУТ СДАВАТЬСЯ НА НОВОМ РЕСУРСЕ

ЧИТАЙТЕ НА 3-Й СТРАНИЦЕ

КАЗАХСТАН ПРИНЯЛ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПЛАН ПО СНИЖЕНИЮ ВЫБРОСОВ В ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ

ЧИТАЙТЕ НА 5-Й СТРАНИЦЕ

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ КЫЗЫЛОРДА	Ср., 26 февраля 2025	Чт., 27 февраля 2025	Пт., 28 февраля 2025	Сб., 1 марта 2025	Вс., 2 марта 2025	Пн., 3 марта 2025	Вт., 4 марта 2025
Источник: gismeteo.kz Долгосрочный прогноз погоды является ориентировочным и отражает только характер изменения погоды.	Облачно 0°C -4°C 3 м/с З 90% влажн. 759 мм рт.ст.	Пасмурно +3°C -3°C 2 м/с В 86% влажн. 758 мм рт.ст.	Пасмурно, снег +2°C -1°C 2 м/с З 90% влажн. 756 мм рт.ст.	Пасмурно +4°C -1°C 4 м/с ЮВ 94% влажн. 756 мм рт.ст.	Пасмурно -1°C -4°C 4 м/с З 79% влажн. 756 мм рт.ст.	Облачно 0°C -5°C 4 м/с З 79% влажн. 759 мм рт.ст.	Пасмурно +8°C -1°C 3 м/с Ю 70% влажн. 757 мм рт.ст.

САЛЫҚ ТӨЛЕУШІЛЕРДІ САНАТТАУ КЕЗІНДЕ ОҢ ЖӘНЕ ТЕРІС ӘСЕР ЕТЕТІН ӨЛШЕМШАРТТАР ТУРАЛЫ

Қызылорда қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасында, 2019 жылдан бері жұмыс жасайтын әділеттік принципіне негізделген салықтық бақылауға арналған Тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігі артып келеді. Бұл жүйе салық төлеушілерді санаттау арқылы ақпараттық жүйелерден алынған мәліметтерді пайдалана отырып, заң бұзушылықтың деңгейі жоғары аймақтарға назарды шоғырландырып, салықтық міндеттемелерді ерікті түрде орындатуға негізделген.

Санаттарға бөлу автоматтандырылған режимде орталық деңгейде салық төлеушілердің қызметін тәуекелдің үш дәрежесінің біріне жатқызу жолымен жүзеге асырылады: төмен, орташа және жоғары.

Санаттарға бөлу ҚР Салық кодексінің 136, 137-баптарына «Құпия ақпарат болып табылмайтын санаттау кезінде оң және теріс әсер ететін өлшемшарттар бойынша тәуекелдерді басқару жүйесін қолдану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 20 ақпандағы №252 бұйрығына (бұдан әрі - Қағидалар) сәйкес жүргізіледі. Өлшемшарттардың толық тізбесімен аталған Қағидалан танысуға болады.

Санаттау кезінде оң әсер ететін өлшемшарттар олар мыналар:

1. "Салықтық жүктеме" өлшемшарты "Салық органдарында дара кәсіпкерлер ретінде тіркелмеген және жеке практикамен айналыспайтын жеке тұлғаларды қоспағанда, салық төлеушінің (салық агентінің) салықтық жүктемесінің коэффициентін есептеу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2018 жылғы 20 ақпандағы №253 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізімінде № 16518 болып тіркелген) Салық органдарында дара кәсіпкерлер ретінде тіркелмеген және жеке практикамен айналыспайтын жеке тұлғаларды қоспағанда, салық төлеушінің (салық агентінің) салықтық жүктемесінің коэффициентін есептеу қағидаларының негізінде айқындалады.

2. "Салықтық мониторингке қатысу" өлшемшарты көлденең мониторинг туралы келісім, сондай-ақ көлденең мониторинг бойынша пилоттық жобадан болған жағдайларда айқындалады.

3. "Салық төлеушінің стандартты тексеру файлын қолдану" өлшемшарты салық төлеуші стандартты тексеру файлын қолданған жағдайда айқындалады.

4. "Салықтар және әлеуметтік төлемдер бойынша дәйекті берешектің болмауы" өлшемшарты осы Қағидалардың 8-тармағында белгіленген күннің алдындағы 6 (алты) айдың соңы күніндегі жағдай бойынша айқындалады.

5. "Салықтар мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеу" өлшемшарты санаттау жүзеге асырылатын кезеңнің алдындағы жарты жылдықтағы салықтар мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеудің өткен жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда өсу динамикасы негізінде айқындалады.

6. "Үш компонентті интеграцияланған жүйені қолдану" өлшемшарты салық төлеуші үш компонентті интеграцияланған жүйені нақты қолданған жағдайда айқындалады.

7. "Виртуалдық қойма" модулін қолдану" өлшемшарты "Виртуалдық қойма" модулі арқылы тауарларды ілесіп жүкқұжаттары ай сайын ресімделген және тауарларға ілесіп жүкқұжаттары негізінде шот-фактураны электрондық түрде жазып берген жағдайда айқындалады.

8. "Астық нарығына қатысушыларға қосылған құн салығының асып кеткен сомасын оңайлатылған қайтару жөніндегі пилоттық жобаға қатысушы" өлшемшарты Қазақстан Республикасының "Атамекен" Ұлттық кәсіпкерлер Палатасының мемлекеттік кірістер органдарына есепті тоқсаннан кейінгі айдың 5 (бесінші) күнінен кешіктірмей ұсынып, салық төлеушіні пилоттық жобаға қатысушы ретінде тіркеу туралы мәліметтері негізінде айқындалады.

Санаттау кезінде теріс әсер ететін өлшемшарттар олар мыналар:

1. "Салық есептілігінде көрсетілген шығыстар және кірістер сомасы" өлшемшарты 0,98-ден 1-ді қоса алғанда дейінгі диапазонда болатын түзетулерді есепке ала отырып жылдық жиынтық кіріске түзетулерді есепке ала отырып корпоративтік табыс салығы бойынша шегерімдер сомасының ара-қатынасы ретінде айқындалады.

2. "Салық есептілігінде бірнеше салықтық кезең бойы залалдарды көрсету" өлшемшарты, егер соңғы 3 (үш) салықтық кезең (жыл) ішінде салық есептілігінде залал көрсетілген жағдайда айқындалады.

3. "Бюджетке төленуге жататын салықтар сомасын азайта отырып, қосымша декларацияны табыс ету жолымен салықтарды төлеуден жалтару белгілері бар салық төлеушілер" өлшемшарты, салық төлеуші корпоративтік табыс салығы мен қосылған құн салығы бойынша декларацияны табыс ету арқылы камералдық бақылау нәтижелері бойынша мемлекеттік кірістер органдары анықтаған бұзушылықтарды жою туралы хабарламаны орындағаннан кейін корпоративтік табыс салығы мен қосылған құн салығы бойынша азайтуға қосымша декларацияны табыс еткен кезде айқындалады.

4. "Камералдық бақылау нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтарды" өлшемшарты камералдық бақылау нәтижелері бойынша салық органдары анықтаған бұзушылықтарды жою туралы орындамаған хабарламалардың болуы, олардың Салық кодексінің 96-бабы бойынша орындау белгіленген күнінен 15 (он бес) және одан да көп күн өтуі жағдайында айқындалады.

5. "Қазақстан Республикасының салық заңнамасында белгіленген мерзімде салық есептілігін табыс етпеу" өлшемшарты.

6. "Салық төлеуші Қазақстан Республикасы Қаржы министрілігі Мемлекеттік кірістер комитетінің сайтында орналастырылған сенімсіз салық төлеушілердің тізімінде тұр" өлшемшарты. Қазақстан Республикасының "Атамекен" Ұлттық кәсіпкерлер палатасының мемлекеттік кірістер органдарына есепті тоқсаннан кейінгі айдың 5 (бесінші) күнінен кешіктірмей ұсынып, салық төлеушіні пилоттық жобаға қатысушы ретінде тіркеу туралы мәліметтері негізінде айқындалады.

Салық төлеушінің қызметі тиісті тәуекел дәрежесіне (деңгейіне) жатқызылған өлшемшарттар туралы осындай салық төлеушілерді ақпараттандыру тәртібі және мерзімі тоқсаннан бірінші айының бірінші күнінен кешіктірмей жүзеге асырылады.

Санаттау субъектісінің тәуекел дәрежесі (деңгейі) құпия ақпарат болып табылмайтын тәуекелдер дәрежесін (деңгейін) бағалау өлшемшарттары және құпия (қызметтік) ақпарат болып табылатын тәуекелдер дәрежесін (деңгейін) бағалау өлшемшарттары бойынша есептеледі және тоқсанна бір рет өзектендіріледі.

Салықтық берешекті және (немесе) әлеуметтік төлемдер бойынша берешекті күнтізбелік 30 (отыз) күннен астам өтемеген кезде, тәуекел дәрежесі (деңгейі) төмен деп айқындалған салық төлеушілер бойынша тәуекел дәрежесі (деңгейі) айына 1 (бір) реттен кем емес өзектендірілуге жатады. Салық төлеушінің қай тәуекел дәрежесіне жатқызылғаны жөнінде мәлімет ҚР ҚМ МКК <http://kgd.gov.kz> ресми сайтында және «Салық төлеушінің кабинеті» web-қосымшасында қолжетімді.

Салық төлеушілер құпия ақпарат болып табылмайтын өлшемшарттар бойынша мемлекеттік кірістер органдарына "Салық төлеушінің кабинеті" web-қосымша арқылы түсініктемесін өз бастамасы бойынша жолдайды.

Жоғарыда аталған заң талаптарына сәйкес тәуекел дәрежесі жоғары көрсеткішке жеткізбеу үшін Сіздерді Салық есептіліктерін мерзімінде табыс етуге, Бюджетке есептелген сомаларын уақытылы төлеуге, Есептелген салықты қайта шегеріме бермеуге және Камералдық бақылау нәтижелері бойынша салық органдары анықтаған бұзушылықтарды жою туралы жолданған хабарламаларды мерзімінде орындауға шақырамыз.

Қызылорда қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасы.

«TAZA LIKE», «AYALA» И ДРУГИЕ ПРОЕКТЫ ДЛЯ ПРОДВИЖЕНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ В 2025 ГОДУ

В 2025 году в Казахстане будет продолжена активная работа по формированию новой экокультуры, направленной на улучшение состояния окружающей среды и вовлечение общества в экологические инициативы. Об этом на заседании Правительства доложила министр культуры и информации Аида Балаева. Она подчеркнула, что тема экологии и экокультуры находится под пристальным вниманием Президента.

«Огромная работа, проделанная за это время, напрямую повлияла на мобилизацию нашей страны вокруг инициативы Президента и способствовала закреплению среди населения понятия экокультуры», - заявила министр.

Министр также рассказала об организации более 15 тыс. мероприятий, в которых приняли участие свыше 90 тыс. эковолонтеров. Одним из наиболее значимых проектов стало очищение и благоустройство историко-культурных объектов в рамках акции «Киели мекен», в ходе которой было реконструировано 717 памятных мест по всей стране.

Особое внимание уделено общественному экологическому контролю. В результате проведенного общественного мониторинга 300 объектов, в котором приняли участие более 3 тыс. человек, была проведена работа по очистке этих объектов от мусора, озеленению и улучшению окружающей среды.

«Таза Қазақстан» должна стать не просто общественной акцией, а системной идеологической позицией нации - подчеркнула министр, цитируя недавнее интервью Главы государства изданию «Ана Тілі».

Министр также поделилась планами на ближайшее будущее.

Первое направление - формирование новой экокультуры через организацию масштабных событий. Для обмена опытом и знаниями будет реализован проект «Taza Like», который объединит общественные организации, ученых, и всех неравнодушных людей. Проект стартует после Национального праздника Наурыз и продолжится до 25 апреля, охватывая все регионы страны. Его кульминацией станет масштабный экофестиваль в Астане.

Кроме того, будет проведен арт-фестиваль «Ayala», который направлен на привлечение молодежи к вопросам охраны окружающей среды. Второе направление - экологическое просвещение. Помимо традиционной информационно-просветительской работы, будут активно использоваться современные технологические решения. В частности, новая вкладка «Экомероприятия» в E-gov и банковских приложениях для широкого информирования населения об экологических событиях. Продолжится работа по раздельному сбору мусора и пластиковых изделий. Также предлагается расширить проект «экохабов» на базе молодежных ресурсных центров. Проект «Зеленая школа» позволит вовлечь 500 тыс. школьников и более 3 млн родителей и их родственников.

Внимание экологии также будет уделено в сфере кинопроизводства. Стартует кинопроект «38» о лесниках, а также сериал «Ақжауын» об эоактивистке, которая открывает мусороперерабатывающий завод и проводит различные экологические акции. Кроме того, будет запущен национальный телепроект «Саяхат Time», цель которого - популяризация бережного отношения к природе и экологически чистых мест Казахстана, и 3 анимационных проекта, развивающих экологичность для маленьких зрителей.

Третье направление - закрепление ответственного отношения к экологии не только внутри, но и за пределами страны. Будет реализован проект плоггинга (экологическое движение, при котором бег трусцой сочетается со сбором мусора) на набережной Каспийского моря с участием Казахстана, Азербайджана и других стран.

«Работа не ограничивается проектами выше. Считаю необходимым продолжение и расширение республиканской акции по общественному экоконтролю, а также экопатрулей с участием общественных советов, гражданского общества, бизнеса, учебных заведений, научных учреждений, СМИ и волонтеров. Это не только мобилизует общество, но и даст возможность развивать экологическую культуру, задачу, которую ставит перед нами Глава государства», - резюмировала доклад министр.

По материалам primeminister.kz.

КОНТРОЛЬ ЗА ОТХОДАМИ УСИЛИЛИ В КАЗАХСТАНЕ

Министерство экологии и природных ресурсов РК повысило качество учета и мониторинга образующихся отходов. Работа проведена в рамках исполнения предписания Высшей аудиторской палаты, передает агентство Kazinform.

Как сообщили в ВАП, в ходе госаудита эффективности деятельности МЭПР РК и его подведомственных организаций было установлено, что официальная статистика по твердым

бытовым отходам (ТБО) не соответствует сведениям, актуализированным в Государственном кадастре отходов производства и потребления. Данные об объеме образования отходов были искажены более чем в два раза. В частности, сокращения вызвало заявленное снижение объемов ТБО при одновременном росте численности населения республики.

Минэкологии было поручено принять меры по верификации данных и доработке функционала Государственного кадастра, чтобы обеспечить качественный учет и мониторинг появляющихся отходов. В результате министерством была доработана информсистема «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов Республики Казахстан» (НБДСОСИПР). Система прошла проверку на информационную безопасность и в ноябре 2024 года была введена в промышленную эксплуатацию, - говорится в сообщении.

Отмечается, в 2025 году ведение Государственного кадастра отходов переходит на новую информсистему. Кроме того, проведена верификация имеющихся данных путем их передачи с информсистемы Госкадастра в НБДСОСИПР.

С февраля текущего года прием всех основных экологических отчетов осуществляется через единый сайт ndbecology.gov.kz. Это в том числе касается паспортов опасных отходов, отчетов по инвентаризации отходов и кадастрового дела по объектам размещения отходов, - пояснили в ВАП.

По материалам Г.Тасмаганбетовой, inform.kz, фото: med.mcfz.kz.

КТО БЫЛ ОСВОБОЖДЕН ОТ ВЫПИСКИ ЭЛЕКТРОННЫХ СЧЕТОВ-ФАКТУР (ЭСФ)?

Не все налогоплательщики обязаны выписывать ЭСФ. Так, согласно п.1 ст.412 НК РК, не требуется выписка ни СФ, ни ЭСФ при реализации личного имущества физическим лицом, в том числе физическим лицом, являющимся ИП или лицом, занимающимся частной практикой.

Также выписка не требуется в случаях, предусмотренных пунктом 13 статьи 412 Налогового кодекса:

- если расчет за товары или услуги оплачен наличными, через терминал или картой с предоставлением покупателю чека ККМ;
- при расчетах с физлицами посредством электронных денег;
- при оплате коммунальных услуг или услуг связи через банки или почтовые отделения;
- при оплате авиа и ж/д билетов;
- при безвозмездной передаче товаров физлицу (не являющемуся ИП или частнопрактикующим лицом);
- при реализации товаров или услуг физлицам, приобретающим

их для конечного потребления;

- физическим лицам и юридическим лицам, являющимся субъектами микропредпринимательства.

Согласно п.2 ст.412 НК РК, не обязаны выписывать ЭСФ, но обязаны выписать бумажный СФ налогоплательщики, ведущие деятельность в районах, где нет сети телекоммуникаций общего пользования. Список таких районов размещен на портале КГД МФ РК. Также временно могут не выписывать ЭСФ налогоплательщики на период технических ошибок в ИС ЭСФ. В этом случае выписывается бумажный СФ, который в течение 15 дней все равно требуется внести в систему (т.е. оформить ЭСФ).

Техническая ошибка системы при этом должна быть официально подтверждена налоговой, а не являться самостоятельным заключением пользователя.

Департамент государственных доходов по Кызылординской области.

МИНЕРАЛЬНЫЙ ПОРОШОК ИЗ ТЕХНОГЕННЫХ ОТХОДОВ НАЧНУТ ПРОИЗВОДИТЬ В КАЗАХСТАНЕ

В Казахстане планируют выпуск минерального порошка для асфальтобетона из металлургических шлаков и золы, сообщает Казахстанский дорожный научно-исследовательский институт.

Такая технология позволит снизить затраты на материалы, повысить прочностные характеристики и долговечность автомобильных дорог, а также уменьшить выбросы углекислого газа, что благоприятно скажется на экологии», - проинформировали в пресс-службе.

По данным КаздорНИИ, в качестве основного сырья предполагается использовать золу уноса и гранулированный шлак.

По словам экспертов, использование техногенных отходов в дорожном строительстве - это не только эффективное решение проблемы утилизации, но и способ значительно сократить затраты на строительные материалы. Пройден первый этап лабораторных

испытаний, которые подтвердили преимущество модифицированного минерального порошка перед традиционными аналогами. Новая технология переработки позволит снизить себестоимость материалов за счет использования вторичных ресурсов и уменьшить нагрузку на окружающую среду», - отметил руководитель управления науки КаздорНИИ кандидат технических наук Кайрат Мухамбеткалиев.

Эксперты подчеркивают, что экономическая эффективность проекта делает его перспективной для масштабного внедрения. Ожидается, что после успешного завершения испытаний технология будет рекомендована для применения в крупных дорожных проектах страны.

По материалам KAZAKHSTAN TODAY, фото: pixabay.com.

ҚҰРМЕТТІ САЛЫҚ ТӨЛЕУШІЛЕР!

Салық және кеден мәселелерін түсіндіру бойынша жедел көмек көрсету мақсатында Мемлекеттік кірістер комитеті @Salyqbot сілтемесі бойынша Telegram-да Чат-ботты іске асырды.

Salyqbot - қазақ және орыс тілдерінде цифрлық салық консультанты, ыңғайлы болу үшін Qr-кодтың көмегімен кіру мүмкіндігі қарастырылған.

SalyqBot көмегімен Сізге:

- салық берешегінің бар немесе жоқ екендігі туралы мәліметтерді лезде білуге;
- көлік құралдарына салынатын салықты дербес есептеуге;
- салықтарды уақытылы төлемегені үшін өсімшұл сомасын есептеуге;
- өзекті анықтамалық ақпаратты білу, салық күнтізбесін пайдалануға;
- түйінді сөздер бойынша салық және кеден заңнамалары бойынша пайдалы ақпарат алуға;
- тіркелу арқылы есептілікті берудің, салық төлеудің алдағы мерзімдері туралы еске салатын push – хабарламаларды, сондай-ақ пайдалы жаңалықтар мен хабарламаларды (ақпарат пайдаланушының жеке немесе заңды тұлғаның мүддесін ескере отырып жіберіледі) алуға;
- банк шоттарын бұғаттан шығару, жеке тұлғалардың

банкроттығы, жеке тұлғалардың көлігіне, жеріне және мүлкіне салық төлеу мәселелері бойынша жедел көмек алуға;

- егер сіз заңды тұлға болсаңыз, төленген сомалар туралы мәліметтер алуға мүмкіндігіңіз бар.

@Salyqbot цифрлық салық кеңесшісінің сервистеріне жазылыңыз, пайдаланыңыз және төменде көрсетілген Qr-кодтар бойынша Мемлекеттік қызметтер көрсету мен сыбайлас жемқорлық деңгейін бағалау бойынша сауалнамаларға қатысыңыз.

Сіздің пікіріңіз мемлекеттік кірістер органдары ұсынатын қызметтердің сапасын жақсарту және сыбайлас жемқорлық деңгейін төмендету мақсатында біз үшін өте маңызды.

1) "Мемлекеттік қызметтер бойынша сауалнама"

2) "Сыбайлас жемқорлық туралы сауалнама"

Қызылорда қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасы.

УВАЖАЕМЫЕ НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИКИ!

В целях оперативной помощи по разъяснению налоговых и таможенных вопросов Комитетом государственных доходов реализован Чат-бот в Telegram по ссылке @SalyqBot.

SalyqBot - цифровой налоговый консультант, на казахском и русском языках, для удобства предусмотрена возможность входа с помощью Qr-кода.

С помощью SalyqBot Вы можете:

- мгновенно узнать сведения о наличии либо отсутствии налоговой задолженности;
- самостоятельно исчислить налог на транспортные средства;
- рассчитать суммы пени за несвоевременную уплату налогов;
- узнать актуальную справочную информацию, пользоваться налоговым календарем;
- по ключевым словам получить полезную информацию по налоговому и таможенному законодательству;
- подписавшись получать push-сообщения с напоминанием о предстоящих сроках подачи отчетности, уплаты налогов, а также полезные новости и уведомления (информация рассылается с учетом интереса пользователя - физического или юридического лица);
- получить оперативную помощь по вопросам разблокировки

банковских счетов, банкротства физических лиц, уплаты налогов на транспорт, землю и имущество физических лиц;

- узнать сведения об уплаченных суммах, если Вы являетесь юридическим лицом.

Подписывайтесь и пользуйтесь сервисами цифрового налогового консультанта @SalyqBot и участвуйте в опросах по оказанию государственных услуг и оценки уровня коррупции по Qr-кодам, указанным ниже.

Для нас очень важно Ваше мнение в целях улучшения качества услуг, предоставляемых органами государственных доходов и снижения уровня коррупции.

1) «Опрос по государственным услугам»

2) «Опрос о коррупции»

Управление государственных доходов по городу Кызылорда.

«БЖЗҚ» АҚ-НЫҢ 2024 ЖЫЛҒЫ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ ТҰРАҚТЫ ӨСІМГЕ ИЕ

2024 жылы «БЖЗҚ» АҚ-ның (БЖЗҚ, Қор) негізгі көрсеткіштері барлық бағыттар бойынша оң нәтиже берді. Отандастарымыздың шоттарына түсетін жарналардан және инвестициялық кірістерден жинақталған зейнетақы жинақтарының көлемі 01.01.2025 жылға шамамен 22,80 трлн теңгеге жетті. Жыл ішінде 4,93 трлн теңгеге немесе 27,6% артты.

Міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ) есебін қалыптастырылған зейнетақы жинақтары 2025 жылғы 1 қаңтарға - шамамен 21,88 трлн теңге, бір жылда 26,5% ұлғайды.

Міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ) бойынша зейнетақы жинақтарының сомасы - шамамен 653,77 млрд теңге, жыл ішінде 15% өсім көрсетті.

Бір жылдағы ең үлкен өсімді (50,3%), 2024 жылдың қорытындысы бойынша шамамен 7,94 млрд теңге көлеміне жеткен ерікті зейнетақы жарналары (ЕЗЖ) бойынша жинақтар паш етті.

2024 жыл ішінде салымшылардың (алушылардың) зейнетақы шоттарына қосымша қаражат – жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ) түсіп отырды. 2024 жылы ЖМЗЖ есебін зейнетақы жинақтарының сомасы 258,15 млрд теңгеден асты.

Түсімдер.

Зейнетақы жинақтарының көлемі зейнетақы жарналары мен инвестициялық кіріс түріндегі кіріс ағындары есебін ұлғайтады. Бұл ретте салымшылардың және шартты шоттарына есепті жыл ішінде түскен зейнетақы жарналарының мөлшері 2,79 трлн теңгеге жуық. Бұл 2023 жылмен салыстырғанда 29% артық. Жарналардың барлық түрлері оң сипатқа ие: МЗЖ есепке алынатын жеке зейнетақы шоттарына (ЖЗШ) жыл бойына 2,44 трлн аса теңге түсті (2023 жылмен салыстырғанда МЗЖ көлемі 18,3% артты), МКЗЖ есепке алынатын ЖЗШ-ға 113,6 млрд теңге (өсім 18,9%), ЕЗЖ бойынша жылдық жарна мөлшері - 3,07 млрд теңге (өсім 32,50%) жиналды. ЖМЗЖ көлемі - шамамен 231,24 млрд теңге.

2024 жылға есептелген инвестициялық кіріс 3,4 трлн теңге болды. Оның көлемі өткен жылмен салыстырғанда 1,8 трлн-ға жуық теңгеге немесе 114,5% өсті.

Төлемдер мен аударымдар.

2024 жыл ішінде БЖЗҚ-дан жарналардың барлық түрлері бойынша жасалған төлемдер мен сақтандыру ұйымдарына аударымдар түріндегі шығыс ағындары 1,32 трлн теңгеден асты. Бұл былтырғы жылдағы төлемдер көлемінен 2,2 есе (немесе шамамен 732,56 млрд теңгеге) көп.

Төлемдердің басым бөлігі тұрғын үй жағдайларын жақсартуға және емделуге арналған біржолғы зейнетақы төлемдерінің (БЗТ) еншісінде - шамамен 609,89 млрд теңге. Баламалы мақсаттарға берілген төлемдер көлемі 2023 жылмен салыстырғанда 2 еседен аса мөлшерге ұлғайды.

Зейнет жасына толуына байланысты төлемдер жыл бойына 35,64% ұлғайып, шамамен 204,22 млрд теңгеге жетті. БЖЗҚ-дан зейнет жасына толуына байланысты берілетін орташа айлық төлем - 33 906 теңге, ал ай сайынғы төлемнің ең жоғарғы сомасы - 945 752 теңге болды.

Былырғы жылы, сондай-ақ, мұрагерлік бойынша төлемдер - 61,6 млрд аса теңге, ҚР шегінен тыс тұрақты тұруға кетуге байланысты төлемдер - 40,57 млрд аса теңге, мүгедектігі бар адамдарға төлемдер - 3,07 млрд аса теңге, жерлеуге төлемдер - шамамен 9,96 млрд теңге көлемінде жүзеге асырылды. Сақтандыру ұйымдарына 394,54 млрд теңгеден астам қаржы аударылды.

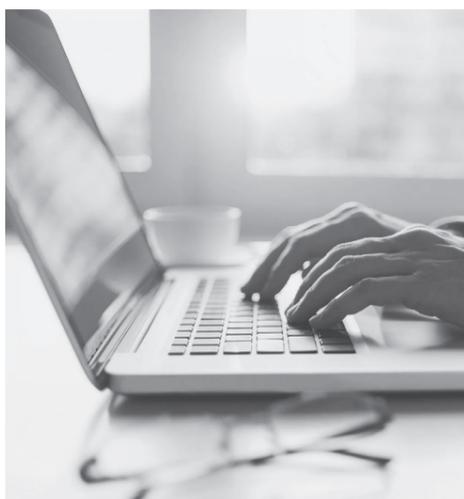
ЖЗШ саны.

2025 жылдың 1 қаңтарындағы жағдай бойынша БЖЗҚ-дағы зейнетақы шоттарының жалпы саны - 17,18 млн. бірлік (жыл бойғы өсім - 4,85 млн аса бірлік немесе 39,4%). Бұл ретте салымшылардың (алушылардың) БЖЗҚ-дағы ЖЗШ саны 2025 жылдың 1 қаңтарына 12,50 млн бірліктен асты. Оның ішінде: 11,15 млн астамы - МЗЖ бойынша, шамамен 715,52 мың - МКЗЖ бойынша, 439,58 мыңы - ЕЗЖ есептелетін шоттар. Ал БЖЗҚ-дағы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес келіп түскен ЖМЗЖ туралы мәліметтер ескерілетін шартты зейнетақы шоттарының саны - 4,67 млн бірліктен асты.

Зейнетақы активтеріне қатысты барлық өзекті ақпарат, соның ішінде республика өңірлері бойынша мәліметтер enpr.kz сайтындағы «Көрсеткіштер» бөлімінде орналастырылған.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ОТЧЕТЫ БУДУТ СДАВАТЬСЯ НА НОВОМ РЕСУРСЕ

Основная цель создания системы: обеспечить принцип «единого окна» ко всей инфраструктуре экологического фонда для эффективного взаимодействия между государством, природопользователями и общественностью.

В этой связи, с 6 по 9 февраля будут проводиться технические работы по отключению прежних сайтов и миграции пользователей на новую систему.

Таким образом, с 10 февраля 2025 года прием всех основных экологических отчетности будет осуществляться через единый сайт ndbecology.gov.kz.

На новом портале будет сдаваться отчетность:

- Производственного экологического контроля (ПЭК);
- Регистра выбросов и переноса загрязнителей (РВПЗ);
- Государственного углеродного кадастра (ГУК);
- Государственного кадастра отходов (ГКО).

В случае возникновения вопросов просим обращаться по следующим телефонным номерам:

- 8 (7172) 74-08-31, 74-08-02 - По сдаче паспортов опасных отходов, отчетов по инвентаризации отходов, кадастрового дела по объектам размещения отходов;
- 8 (778) 941-23-28 - По приему отчета ГУК;
- 8 (7172) 74-08-20 - По приему ПЭК отчета;
- 8 (7172) 24-96-18 - По приему РВПЗ отчета;
- 8 (7172) 74-08-01, 70-16-65 (вн.6052) - Технические вопросы.

По материалам mybuh.kz, фото из открытых источников.

САНИТАРИЯЛЫҚ-ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫЛАРДЫ БЕРУ БОЙЫНША МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

Санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды - мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау мен қадағалау объектілерінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігін куәландыратын құжат.

Осы Санитариялық-эпидемиологиялық қорытындыларды беру бойынша мемлекеттік қызметтерді көрсету қағидалары "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі Кодексінің 19-бабы 1-тармағының 1) тармақшасына және "Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы" 2013 жылғы 15 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабының 1) тармақшасына сәйкес әзірленді және эпидемиялық мәні жоғары объектінің және қоршаған ортаға зиянды заттар мен физикалық факторлардың жол берілетін шекті шығарындылары мен жол берілетін шекті төгінділері, санитариялық қорғау аймақтары мен санитариялық-қорғаныш аймақтары бойынша нормативтік құжаттама жобаларының, шикізат пен өнімнің жаңа түрлерінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру тәртібін айқындайды.

"Эпидемиялық мәні жоғары объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру" мемлекеттік көрсетілетін қызметі Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау комитеті және оның аумақтық бөлімшелері "электрондық үкімет" www.egov.kz, www.elicense.kz веб-порталы арқылы көрсетіледі.

Эпидемиялық мәні жоғары объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытындыны алу үшін заңды немесе жеке тұлға көрсетілетін қызметті беруші портал арқылы объектілерге мемлекеттік көрсетілетін қызмет Стандартына сәйкес құжаттарды жібереді.

Құжаттарды қабылдау және мемлекеттік қызметті көрсету нәтижесін беру: www.egov.kz (бұдан әрі - веб портал) арқылы жүзеге асырылады. Көрсетілетін қызметті алушы веб портал арқылы жүгінген кезде мемлекеттік көрсетілетін қызмет нәтижесі туралы хабарлама «жеке кабинетіне» көрсетілетін қызметті берушінің уәкілетті адамының электрондық цифрлық қолтаңбасымен (бұдан әрі - ЭЦҚ) куәландырылған электрондық құжат нысанында жіберіледі.

Мемлекеттік қызмет жеке және заңды тұлғаларға тегін негізде көрсетіледі. Көрсетілетін қызметті берушінің құжаттарды қарау және санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды берудің жалпы мерзімі он жұмыс күнін құрайды.

Санитарлық-эпидемиологиялық қорытындыларды алу бүгінде барынша ашық.

Мемлекеттік қызметті www.elicense.kz. «электрондық лицензиялау» порталынан онлайн режимінде алуға болады, ол үшін эпидемиялық маңызы жоғары объект иесі "Е-лицензиялау" порталына тіркеліп, «Қызметке онлайн режимінде тапсырыс беруі керек». Біріншіден, сіз құжаттар пакетімен алдын-ала танысуға болады. Санитарлық-эпидемиологиялық қорытынды алу үшін ЭЦҚ болу жеткілікті, және сіз өзіңіздің жеке кабинетіңізде берілген отынштің мәртебесін анықтай аласыз.

Б.К. ШАХАНОВА,
Жаңақорған аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасының жетекші маманы.

ҚҰРМЕТТІ САЛЫҚ ТӨЛЕУШІЛЕР!

Қызылорда қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасы келесіні хабарлайды. «Алкоголь өнімін өндіру аумағында оны сақтау және бөлшек саудада өткізу жөніндегі қызметті қоспағанда, алкоголь өнімдерін сақтауға және бөлшек саудада өткізуге лицензия беру» өтініштерді қабылдау және мемлекеттік қызмет көрсету нәтижесін беру «электрондық үкімет» www.egov.kz («elicense.kz») веб-порталы арқылы жүзеге асырылады.

Алкоголь өнімін сақтау және бөлшек саудада өткізу, қызметті мыналарда жүзеге асыратын субъектілерге әрбір қызмет объектісі үшін, Астана республикалық және облыстық деңгейдегі мәні бар қалаларға 100 еселенген айлық есептік көрсеткіш көлемінде, аудандық маңызы бар қыстақ және қалаларда 70 еселенген айлық есептік көрсеткіш көлемінде және ауылдық жерлерде 30 еселенген айлық есептік көрсеткіш көлемінде белгіленген (2025 жылға 3932 теңге).

Қазақстан Республикасы «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Салық кодексінің 558-бабына сәйкес төлемақы төлеушілер төлемақы сомаларын өзінің тұрған жері бойынша ағымдағы жылғы 25 наурыздан, 25 маусымнан, 25 қыркүйектен және 25 желтоқсаннан кешіктірмей тең үлестермен жыл сайын төлейді. Бұл ретте лицензия алу кезінде төлемақы төлеу жөніндегі міндеттеме лицензия алған жылдан кейінгі күнтізбелік жылдан бастап туындайды.

Жоғарыда, аталып өткен негізінде егерде дара кәсіпкер арнайы лицензиясыз яғни заңсыз алкоголь өнімін сатқан жағдайда Қазақстан Республикасының «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Кодексінің талаптарына сәйкес, әкімшілік жауапкершілікке әкеп соғатынын ескертеді.

Туындаған сұрақтар бойынша Қызылорда қаласы, Н.Назарбаев даңғылы 23, №113-қаб. тел: 40-04-70 хабарласуға болады.

Қызылорда қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасы.

УВАЖАЕМЫЕ НАЛОГОПЛАТЕЛЬЩИКИ!

Управление Государственных доходов по городу Кызылорда сообщает следующее. Прием заявления и выдача результата оказания государственной услуги «Выдача лицензии на хранение и розничную реализацию алкогольной продукции, за исключением деятельности по хранению и розничной реализации алкогольной продукции на территории ее производства» осуществляются посредством веб-портала «электронного правительства» www.egov.kz («elicense.kz»).

Ставки сборов за выдачу лицензии определяются в размере, кратном месячному расчетному показателю (в 2025 году 3932 теңге), установленному законом о республиканском бюджете и действующему на дату уплаты таких сборов, и составляют при выдаче лицензии: - в столице, городах республиканского и областного значения - 100 МРП; - в городах районного значения и поселках - 70 МРП; - в сельских населенных пунктах - 30 МРП.

Плательщиками платы являются физические и юридические лица, получившие лицензию. Уплата платы производится равными долями не позднее 25 марта, 25 июня, 25 сентября и 25 декабря текущего года.

На основании вышеизложенного, в случае если индивидуальный предприниматель реализует алкогольную продукцию без специальной лицензии, т. е. продажи нелегальной алкогольной продукции, напомним об административной ответственности, предусмотренной Кодексом Республики Казахстан «Об административных правонарушениях».

По возникшим вопросам просим обращаться по адресу г.Кызылорда, пр.Н.Назарбаева 23, каб-113 тел: 40-04-70.

Управление государственных доходов по городу Кызылорда.

ТҰМАУДЫҢ АЛДЫН-АЛУ ШАРАЛАРЫ

Тұмаудың маусымдық кезеңінде профилактикалық әдістердің бірі науқас адамдармен қарым-қатынасты шектеу болып табылады, адамдар көп жиналатын жерлерге баруды шектеу қажет. Науқас үйде болғанда оны оқшаулап, бөлмені жиі желдетіп, ылғалды жинау жүргізу қажет.

Тұмау профилактикасының маңызды әдістерінің бірі әсіресе ауырған кезінде немесе науқасқа күтім жасағанда қолды сабынмен немесе дезинфекциялық суықтарды пайдаланып жуу болып табылады.

Тұмаудан кейінгі асқынулар өте қауіпті, себебі тұмау вирустары ең бірінші орында тыныс жолдарың бактериялардан тазартып тұратын эпителийді зақымдап, оның қызметін жояды. Эпителийдің қорғаныш қызметінің бұзылуынан организмге

бактериялардың енуіне жол ашылады, содан асқынулар пайда болады.

Тұмау ауруынан кейінгі асқынулар:
- ринит-мұрынның шырышты қабатының қабынуы;
- отит- құлақтың қабынуы;
- бронхит-бронхылардың шырышты қабатының қабынуы;
- пневмония-өкпенің қабынуы;
- миокардит-жүрек бұлшық еттерінің қабынуы;
- перикардит-жүректің серозды қабатының қабынуы;
- миозит- бұлшықеттердің қабынуы;
- пиелонефрит-бүйрек ткандерінің қабынуы;
- менингит-жулын және бас миының қабынуы;
- энцефалит-бас миының қабынуы.

Тұмауды алдын алу үшін:
1. Ең тиімді, сенімді жол-тұмауға қарсы егілу (вакцинация).

2.Үйдің ауасын жиі желдету арқылы тазарту, бөлмелерді дымқыл шүберекпен сүртіп тазарту.

3.Бөлмелерді қалыпты температуралық режимде ұстау.

4. Жеке бас тазалығын сақтау.

5.Қолды жиі жуу немесе бірреттік ылғалды қол орамал пайдалану немесе бет орамалдарды жиі ауыстыру.

6. Дене шынықтыру, таза ауада көбірек болу.

7. Құнарлы және сапалы тамақтану.

8. Әрбір 2 сағат сайын мұрынның шырышты қабатын оқшаулайтын маймын майлап отыру.

9. Халықтың жиі шоғырланатын жерінде болуды шектеу.

Тұмаудың алғашқы белгілері басталғаннан бастап өз бетіңізше ем жүргізбей, дәрігерге қаралу қажеттігін естен шығармаған жөн.

Р.АХМЕТОВА,

Жаңақорған аудандық СЭББ бас маманы.

2024 ЖЫЛДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ БОЙЫНША ОТАНДАСТАРЫМЫЗДЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ КІРІСІ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖАРНАЛАРЫНЫҢ КӨЛЕМІНЕН АСЫП ТҮСІП, 3,4 ТРЛН ТЕҢГЕГЕ ЖЕТТІ

2024 жылдың қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі - КРҰБ) сенімгерлік басқаруындағы зейнетақы активтерін инвестициялаудан түскен инвестициялық кіріс 3,4 трлн теңгеге жетті. Бұл шамамен 2,8 трлн теңге болатын зейнетақы жарналарының жалпы көлемінен асып түсті. 2024 жылғы инвестициялық кіріс өткен жылмен салыстырғанда өсім көрсетті: 1,8 трлн теңге немесе 114,5%.

Міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ), міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ), ерікті зейнетақы жарналары (ЕЗЖ) есебінен салымшылар мен алушыларға 3,3 трлн теңгеден астам инвестициялық кіріс түсті. Бұл шамамен 2,6 трлн теңге болатын осы жарналардың көлемінен артық.

2024 жылы жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (ЖМЗЖ) бойынша инвестициялық кіріс 231,2 млрд теңгеден астам жарналар көлемінде 26,4 млрд теңгеден асты.

2024 жылы КРҰБ басқаруындағы МЗЖ, МКЗЖ, ЕЗЖ есебінен қалыптасқан БЖЗҚ зейнетақы активтерінің кірістілігі 17,84% болды, ал 2024 жылғы инфляция мөлшері 8,6% көрсетті. БЖЗҚ-ның ЖМЗЖ есебінен қалыптастырылған зейнетақы активтерінің кірістілігі жыл қорытындысы бойынша - 17,96%.

Инвестициялық кіріс қаржы құралдары (бағалы

қағаздар, салымдар және басқа операциялар) бойынша сыйақы түріндегі кірістерден, қаржы құралдарын нарықтық және валюталық қайта бағалаудан, сыртқы басқарудағы активтер бойынша кірістерден және т. б. тұрады. КР Ұлттық Банкі және инвестициялық портфельді басқарушылар (ИПБ) инвестициялық портфельді үнемі артаптап отырады. Яғни, зейнетақы активтері түрлі қаржы құралдарына, валюталарға инвестицияланып, нарықтағы жағдайға қарай үнемі қайта бөлініп орналастырылады. Қордың epf.kz сайтына ай сайын орналастырылатын КР Ұлттық Банкінің инвестициялық қызметіне жасалған шолуда, 2025 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша кірістер құралдардың барлық түрлері бойынша алынғандығы көрсетілген. Инвестициялық кіріс және зейнетақы активтерін ИПБ-лардың басқаруы туралы ақпарат ай сайын epf.kz сайтына орналастырылады. Әрбір салымшының epf.kz сайтындағы немесе ұялы қосымшадағы жеке кабинетінде өзінің инвестициялық кірісін көруге мүмкіндігі бар.

1998 жылы жинақтаушы зейнетақы жүйесі құрылған сәттен бастап 2025 жылғы 1 қаңтарға жинақталған инвестициялық кірістіліктің біртіндеп өсу қорытындысы 979,95% тең болды. Ал бүкіл кезеңдегі инфляция - 827,78 %.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

МЕНИНГОКОККТЫ ИНФЕКЦИЯСЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ ШАРАЛАРЫ

Менингококкты инфекциясы - Neisseria meningitidis бактериясы тудыратын аса қауіпті инфекциялық ауру. Менингококкты инфекциясының ауырлық дәрежесі бірнеше сағаттың ішінде өлімге әкелетін назофарингиттен басталып бірден сепсиске дейін ауытқиды. Аурудың ауа-тамшылы жолдары арқылы беріледі (жөтелгенде, түшкіргенде, сөйлескенде). Менингококктың алғашқы белгілері суық тигенге ұқсас болып келеді (жоғарғы температура, бас ауруы). Аурудың егжей-тегжейлі көрінісі пайда болған кезде, медициналық көмекке уақтылы жүгінбесе, өлім-жітім 50% - дан асады.

Негізгі клиникалық көріністерге мыналар жатады: дене температурасының күрт жоғарылауы 39,0°C және одан жоғары, төзімсіз бас ауруы, бұрын жүрек айнуысыз құсу, жеңілдік әкелмейді, геморагиялық бөртпе, тыныс алудың бұзылуы, тежелу, сананың шатасуы. Науқастар немесе белгілерсіз тасымалдаушылары бар адамдар айналасындағылар үшін инфекция көзі болып табылады. Бір науқасқа 20 мыңға дейін тасымалдаушы келеді. Менингококк инфекциясының жиілігі маусымдықпен сипатталады-ең жоғары жиілік қыста және ерте көктемде болады. Бұл адамның иммундық жүйесі осы уақытта көптеген вирустармен әлсірегендіктен болады, олар жылдың осы уақытында да белсендіреді-ЖРВИ, тұмау және т.б. Көбінесе 5 жасқа дейінгі балалар, иммундық жүйенің қалыптасуына байланысты және жасөспірімдер мен жастар аурасы - бұл жастағы адамдар түнгі клубтарда көп уақыт өткізеді, олар көптеген қауіп факторларының

жиынтығымен ерекшеленеді - адамдардың көптігі, темекі шегу, ортақ сусындар және т. б.

Менингококкты инфекцияның негізгі алдын алу шаралары:

1. Аурудың алғашқы белгілері пайда болған кезде, асқынып кетуді болдырмау үшін медициналық көмекке жүгінуге қажет, және өзін-өзі емдеумен айналысуға болмайды;

2. Адам көп жиналатын жерлерге бармау керек;

3. Аурып қалмау үшін және айналданған адамдарға ауру жұқтырмау үшін, мұрын-жұтқыншақтарының жедел және созылмалы ауруларды (фарингит, тонзилит, ларингит) уақтылы емдеу керек;

4. Таза ауада серуендеу керек, қоғамдық көліктермен жүрмеуге тырысу керек;

5. Витаминдер мен микроэлементтермен байытылған толық түсінбейді, сондықтан білікті медициналық көмектен бас тартады. Менингококк инфекциясы ауруының кенеттен басталуын және ауырлығын ескере отырып, оның алғашқы белгілерінде мүмкіндігінше ертерек дәрігерден көмек сұрау қажет, бұл баланың, жасөспірімнің өміріне байланысты болады. Менингит ең қауіпті инфекциялардың ондығына кіреді, сақ болыңыз.

Г.С.АЙМБЕТОВА,

Жалағаш аудандық санитариялық эпидемиологиялық бақылау Басқармасының басшысы.

С.Қ.МУСАЕВА,

Жалағаш аудандық санитариялық эпидемиологиялық бақылау Басқармасының жетекші маманы.

ҚҰС ЕТІ ЖӘНЕ ОНЫҢ ӨНІМДЕРІНІҢ ҚАУІПСІЗДІГІ ТУРАЛЫ

Құс етінен тағамдар жиі дайындалады: онымен жұмыс істеу ылғайлы және тез, онда жануарлар ақуызы, минералдар, калий, кальций, фосфор және дәрумендер бар. Тағы бір жағымдысы - майлар аз (сондықтан мұндай ет диеталық болып саналады), ал энергетикалық құндылығы жоғары.

Құс етінің асортименті үлкен, әрине өндіріс процесінде ет әртүрлі өңдеу әдістеріне ұшырайды. Сондықтан, егер сіз осындай еттің белсенді тұтынушысы болсаңыз, қауіпсіз және сапалы өнімді таңдауға көмектесетін жайттарды білгеніңіз маңызды.

Құс еті мен оның өнімдерінің қауіпсіздігіне қойылатын талаптар «Құс еті мен оның өнімдерінің қауіпсіздігі туралы» ЕАЭО ТР 051/2021 техникалық регламентінде белгіленген. Осы техникалық регламент талаптарына сәйкес жануарлардан алынатын қайта өңделмеген өнім ветеринариялық-санитариялық сараптамадан, қайта өңделген өнім декларациялаудан, ал балалар тағамына арналған құс етінен жасалған өнім мемлекеттік тіркеуден өтуі тиіс.

Одақтың кеден аумағында айналымда жүрген құс өнімдері және құс етінен жасалған өнімдерді, мақсаты бойынша пайдалану кезінде, белгіленген жарамдылық мерзімі ішінде қауіпсіз болуға тиісті. Қауіпсіздіктің микробиологиялық нормативтері, құс өнімдері және құс етінен жасалған өнімдер (оның ішінде, балалар тағамы үшін сойылған құс өнімдері және құс етінен жасалған өнімдер) қауіпсіздігінің гигиеналық талаптары, физикалық-химиялық көрсеткіштері ЕАЭО ТР 051/2021 техникалық регламентінде қосымшаларда көрсетілген талаптарға сәйкес болуға тиісті.

Балалар тағамы үшін құс етінен жасалған өнімдерде бенз(а)пиреннің, диоксиннің және микотоксиннің болуына жол берілмейді. Сойылған құс өнімдері мен құс етінен жасалған өнімдері құрамында бацитрацин, левомоцилин (хлорамфеникол) және тетрациклин тобы сияқты антибиотиктердің

шекті мөлшері Кеден одағының 021/2011 «Тағамдық өнімдердің қауіпсіздігі туралы» техникалық регламентінің талаптарына сәйкес бақыланады. Сойылған құс өнімдерінде гормондық және гормон тәрізді заттар қалдықтарының болуына жол берілмейді.

ЕАЭО ТР 051/2021 техникалық регламенттің талаптарына сәйкес, құс етіндегі ылғалдың үлес салмағы 4%-дан аспауы керек - ерігеннен кейін құс еті тиісінше жеңіл болуы керек. Егер сіз салқындатылған құс етін сатып алғыңыз келсе, оны полимерлі пакеттерге немесе полимерлі науаларға оралуы керек екенін есте ұстағаныңыз жөн. Өнімде өндірілген күні және жарамдылық мерзімі, сақтау шарттары көрсетілген, өндіруші туралы толық мәліметтер, тағамдық және энергетикалық құндылығы, сондай-ақ техникалық регламентте көзделген басқа да ақпараттар бар затбелгі болуы тиіс. Құс өнімдерін қайта өңдеу өнімдерінің құрамы таңбалағанда, оның құрамындағы компоненттер белгілене отырып, маринадтары және тұздығы көрсетіледі. Тағамдық қоспалар, кешенді тағамдық қоспалар және хош иістендіргіштер, Кеден одағының 022/2011 «Тағамдық өнімдерді, оның таңбалауы туралы» және 029/2012 «Тағамдық қоспалар, хош иістендіргіштер және технологиялық көмекші құралдар қауіпсіздігінің талаптары» техникалық регламенттерінің талаптарына сәйкес құрамда атап көрсетілуі керек. Өнім сапасына күмәнді болған жағдайда сатушыдан сәйкестігін растайтын құжаттарын көрсетуді талап етуге құқылысыз.

Сапалы және табиғи, ең бастысы денсаулығымызға қауіпсіз өнімдерді таңдай білейік!

Н.ТҮРЛЫБЕК,

Қызылорда қалалық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасы техникалық регламенттер талаптарының сақталуын бақылау бөлімінің жетекші маманы.

РАЗЪЯСНИТЕЛЬНАЯ РАБОТА ПО ПРОЕКТУ ИЗМЕНЕНИЙ В ПРАВИЛА «ECOQOLDAY»

Министерство экологии и природных ресурсов Республики Казахстан совместно с АО «Жасыл даму» провело онлайн-совещание с участием более 60 субъектов предпринимательства, осуществляющих сбор, транспортировку и переработку отходов, по разъяснению предлагаемых поправок в Правила направления денег оператором расширенных обязательств производителей (импортеров) поступивших на его банковский счет от производителей и импортеров на организацию сбора, транспортировки, подготовки к повторному использованию, сортировки, обработки, переработки, обезвреживания и (или) утилизации отходов, образующихся после утраты потребительских свойств продукции (товаров), на которую (которые) распространяются расширенные обязательства производителей (импортеров) путем выplat, утвержденных приказом Министра экологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 27 ноября 2023 года № 332 (далее - Правила «EcoQolday»).

Предлагаемые поправки в Правила «EcoQolday» разработаны с учетом проведенного анализа работы системы «EcoQolday» по итогам 2024 года, а также обращений сборщиков, транспортировщиков и переработчиков отходов.

В ходе совещания, директор Департамента

управления отходами Туkenov P.K. и Заместитель Председателя Правления, член Правления АО «Жасыл даму» Кабдолданов Н.К. подробно рассказали о текущей работе и о планируемых изменениях в Правила «EcoQolday». Принятие предлагаемых поправок в Правила «EcoQolday» будет способствовать оптимизации процесса работы с отходами для субъектов предпринимательства.

Так, среди озвученных представителем уполномоченного органа поправок в Правила «EcoQolday», предложено:

- разрешить транспортировку отходов железнодорожным транспортом;
- допустить к участию в системе «EcoQolday» мусоровывозящих организаций на общих условиях;
- возможность предоставления одному переработчику права перерабатывать несколько видов отходов;
- исключить нормативы потерь при переработке отходов.

Также, в ходе совещания было озвучено о запуске мобильного приложения «EcoQolday», которое упрощает процесс сдачи вторичного сырья для физических и юридических лиц, а также способствует дополнительной поддержке отрасли переработки отходов в стране.

После разъяснения предлагаемых поправок, представители субъектов предпринимательства задали интересующие их вопросы и получили на них подробные разъяснения. В ближайшее время проект поправок в Правила «EcoQolday» будет направлен заинтересованным сторонам для согласования и дальнейшего утверждения в порядке, предусмотренном законодательством.

На сегодняшний день в системе «EcoQolday» заключены договоры с 60 компаниями, в том числе 35 сборщиков, 17 переработчиков и 8 предприятий полного цикла. За 2024 год через систему «EcoQolday» собрано 20,1 тыс. тонн отходов (бумага – 17,1 тыс. тонн, стекло – 1,4 тыс. тонн, пластик – 1,6 тыс. тонн). Субъекты предпринимательства начали получать выплаты.

По материалам Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан, www.gov.kz.

ЛИСТЕРИОЗ

Листерия (Listeria monocytogenes) - әр түрлі жолымен жұғатын мононуклеарлы фагоциттердің зақымдануымен жүретін, жедел түрде қызбамен, жалпы интоксикациямен өтетін ангиозды, септикалық, жүйелік түрлерінде өтетін зоонозды инфекция.

Қоздырғышы листерия - Vertae monocytodens, 1911 жылы ашылған, таяқша тәрізді ширақталған қозғалмалы бактериялар. Өлсіз қышқылды ортада жақсы өседі.

Қазіргі күнде листериялардың 7-і түрі белгілі. Төменгі

температураға төзімді, қайнатқан кезде 3-5 минут ішінде жойылады.

Топырақта, лайланған суда бірнеше жылға дейін сақталады. Сүт, ет тағамдарында 4-6 градуста да жойылмайды, керісінше көбейеді. Оларға дезинфекциялық заттар қарсы әсер етеді.

Листерия табиғи ошақты зоонозды инфекция. Қоздырғыштың резервуары болып кемірушілер болып табылады (тышқандар, егеуқұйрықтар, қояндар). Қазіргі күнде листериоз үй жануарларының 12 түрінде, жабайы жануарларының 91 түрінде тіркелген.

Жұғу жолдары алиментарлы жануарлардың өнімдерін қолданғанда, трансмиссивті жолмен кене және басқада қан сорғыштар арқылы, аэрогенді жолмен де жұғылады. Жыныстық қатынас арқылы адамнан-адамға жұғады, кей кезде анандан балаға жатыр ішілік жұғуы мүмкін.

Инкубациялық кезеңі 3-5 күнге дейін. Клиникалық белгілері: ангинозды-септикалық, жүйкелік, септикогранулематозды (ұрықта және нәрестелерде), көз безділік формасы. Листерияда жедел және созылмалы аборттивті кезеңдері байқалады.

Созылмалы түрі клиникалық көріністерге байқалмайды. Аурудың өршуі қысқа уақытты дене қызуымен, катаральды көріністермен кей-кезде ауру созылмалы пиелонефрит түрінде кездеседі. Листерияға тән белгілері олар көздің қызаруы, көз көруінің төмендеуі, құлақ асты лимфа түйіндерінің үлкеюі және ауырсынуы байқалады.

Дене қызуы әр уақытта жоғары болады. Аурудың ұзақтығы 1-3 айға созылады. Аурудың алғашқы белгілері байқалған жағдайда дереу дәрігерге қаралыңыздар.

О.С.СӘРЕНБАЙ,

Сырдария аудандық санитариялық эпидемиологиялық бақылау Басқармасының бас маманы.

ФИСКАЛДЫ ЧЕК ТУРАЛЫ

Бақылау-касса машинасының чегі - сатушы мен сатып алушы арасында ақшалай есеп айырысуды жүзеге асыру дерегін растайтын бастапқы есепке алу құжаты. Чек қағаз немесе электронды түрде беріледі. Ал фискалды чек - сапасыз тауарларды алған жағдайда сатып алушының құқығын қорғауды, сондай-ақ төленген соманың бір бөлігі салық түрінде түсетіндігіне кепіл.

Фискалды чекті фискалды емес чектен қалай ажыратуға болады? Фискалды чек мынадай ақпаратты:

- 1) салық төлеушінің атауын;
- 2) салық төлеушінің сәйкестендіру нөмірін;
- 3) бақылау-касса машинасының зауыттық нөмірін;
- 4) бақылау-касса машинасының салық органындағы тіркеу нөмірін;
- 5) чектің реттік нөмірін;
- 6) тауарларды сатып алу, жұмыстарды орындау, қызметтерді көрсету жасалған күн мен уақытты;
- 7) тауардың, жұмыстың, көрсетілетін қызметтің бір бірлігі үшін бағасын;
- 8) фискалды белгіні;
- 9) деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау-касса машиналарының бақылау чегінің толнушылығын тексеру үшін фискалды деректер операторының атауын және фискалды деректер операторы интернет-ресурсының деректемелерін;
- 10) тауардың, жұмыстың, көрсетілетін қызметтің атауын;
- 11) сатып алынатын тауардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің санын, олардың өлшем бірлігін;
- 12) тауарды, жұмысты, көрсетілетін қызметті сатудың жалпы сомасын;
- 13) егер салық төлеуші қосылған құн салығын төлеуші болып табылса - тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді өткізу бойынша, қосылған құн салығы салынатын айналымдар жөніндегі мөлшерлемені көрсете отырып,

қосылған құн салығының сомасын;

14) бақылау-касса машинасы пайдаланылатын жердің мекенжайын;

15) бақылау-касса машинасының чегі туралы ақпаратты кодталған түрде қамтитын штрих кодты қамтуға тиіс.

9) және 15) тармақшаларындағы көрсетілген ақпарат деректер беру функциясы жоқ бақылау-касса машиналарының чектеріне қолданылмайды.

Яғни, егер сізге берілген чекте жоғарыда көрсетілген деректер болмаса, онда ол чек фискалды чек болып есептелмейді. Сәйкесінше, жарамсыз фискалды чекпен тұтынушы өз құқығын қорғау мүмкіндігінен айырылу қаупі бар.

Сырдария ауданы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасы.

КАЗАХСТАН ПРИНЯЛ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПЛАН ПО СНИЖЕНИЮ ВЫБРОСОВ В ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ

Казахстан принял Национальный план по снижению выбросов в окружающую среду, заявили в Министерстве транспорта.

Таким образом, страна стала первой в Центральной Азии, поддержавшей инициативу ИКАО.

"Национальный план направлен на существенное сокращение воздействия авиации на окружающую среду, с учетом растущих вызовов, связанных с изменением климата и устойчивого развития", - пояснили в Минтранспорта. В рамках плана примут меры по улучшению инфраструктуры аэропортов с применением энергоэффективных технологий. Также планируется выработка согласованных мер по переходу субъектов отрасли на устойчивое авиационное топливо и примут законодательные поправки по поддержке программы ИКАО по компенсации углеродных выбросов.

"Принятие плана является частью обязательств Казахстана по выполнению международных соглашений в области изменения климата. Национальный план будет реализовываться при активном участии всех заинтересованных сторон, а также субъектов отрасли гражданской авиации", - подчеркнули в ведомстве.

Результаты его внедрения будут отслеживаться на регулярной основе для корректировки действий и повышения их эффективности.

По материалам sputnik.kz, фото © Sputnik/A.Мальгавко.

ТЕК ҚОЛМА-ҚОЛ ТӨЛЕМ: САТУШЫЛАРДЫҢ МҮНДАЙ ТАЛАПТАРЫ ЗАҢДЫ МА?

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер департаменті жеке кәсіпкерлер өткізген тауарлары (көрсетілген қызметтері) үшін қолма-қол ақша төлеуді талап етіп, қолма-қол ақшасыз төлемдерді қабылдаудан бас тарту жағдайлары кездесіп жатқанын хабарлайды.

Қолма-қол ақшасыз төлемдерді қабылдаудан бас тарту заңсыз болып табылады, себебі «Төлемдер және төлем жүйелері туралы» Қазақстан Республикасы Заңының нормаларында әртүрлі төлем әдістері – банк картасы, QR төлемі немесе қолма-қол ақша қарастырылған (25-бап).

Кәсіпкерлердің төлем карталарын пайдалана отырып төлемдерді қабылдаудан бас тартқаны үшін бірінші рет ескерту түрінде әкімшілік жауапкершілікке тарту, ал қайталап заң бұзғаны үшін 157 280 теңге (40 АЕК) мөлшерінде айыппұл салу

көзделген (ҚР Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 194-бабы).

Қолма-қол ақшасыз төлемдерді қабылдаудан бас тарту фактілері анықталған жағдайда мемлекеттік кірістер органдарына хабарлауыңыз қажет (Сіз eOtinish арқылы міндетті растайтын құжаттар қосымшасы мен қолма-қол өтініш-шағым бере аласыз).

Тауарларды сату немесе қызмет көрсету кезінде кәсіпкерлер де сатып алушыға фискалды түбіртек беруге міндетті. Фискалды түбіртекті беруден бас тартқан жағдайда әкімшілік жауапкершілік көзделетінін хабарлайды.

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті.

ПЛАТЕЖ ТОЛЬКО НАЛИЧНЫМИ: ЗАКОННЫ ЛИ ТАКИЕ ТРЕБОВАНИЯ ПРОДАВЦОВ?

Департамент государственных доходов по Кызылординской области информирует, о том, что имеют место случаи, когда отдельные предприниматели отказываются принимать безналичные платежи, требуя оплаты наличными деньгами за реализованный товар (оказанные услуги).

Отказ в принятии безналичных платежей является незаконным, поскольку нормами Закона Республики Казахстан «О платежах и платежных системах» предусмотрены различные способы оплаты – банковской картой, QR платежом или наличными деньгами (статья 25).

За отказ предпринимателей в принятии платежей с использованием платежных карточек предусмотрена административная ответственность на первый раз предупреждение, при повторном нарушении - штраф в

размере 157 280 тенге (40 МРП) (статья 194 Кодекса об административных правонарушениях РК).

О фактах отказа приема безналичных платежей необходимо обращаться в органы государственных доходов (Вы можете подать обращение с обязательным приложением подтверждающих документов посредством eOtinish, либо нарочно). При продаже товаров или оказания услуг предприниматели также обязаны выдавать фискальный чек покупателю. В случае отказа в предоставлении фискального чека предусмотрена административная ответственность.

Департамент государственных доходов по Кызылординской области.

БАҚЫЛАУ КАССА МАШИНАСЫН ҚОЛДАНУ КЕЗІНДЕГІ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

Қазалы ауданы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасы төмендегіні хабарлайды.

Қазақстан Республикасы «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Кодексінің 166-бабына сәйкес, қолма-қол ақшалай есеп айырысулар арқылы өз қызметтерін жүзеге асыратын барлық салық төлеушілер бақылау касса машиналарын қолдануға міндетті.

Бақылау касса машиналарын қолдану кезінде мынадай талаптар қойылады:

1. Ақшалай есеп айырысулармен байланысты қызмет басталғанға дейін бақылау касса машинасын салық органында есепке қою қажет.

2. Әрбір тауар, жұмыс, көрсетілетін қызмет үшін төленген сомаға бақылау касса машинасының чегін беру қажет.

Салық кодексінің 166-бабының 6-тармағында БКМ чегінің деректемелері, оның ішінде тауардың, жұмыстың, көрсетілетін қызметтің (бұдан әрі - ТЖК) атауы туралы ақпарат бекітілген.

Осыған орай, барлық қолма-қол ақшалай есеп айырысулар арқылы өз қызметтерін жүзеге асыратын салық төлеушілер бақылау касса машинасының түбіртегін тауар атауымен басу керектігін ескертеді.

Егерде, жоғарыдағы талаптарды сақтамай деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар бақылау касса машиналарын тіркемеген жағдайда, сонымен қатар сатып алушыға бақылау касса машинасының чегін бермеген жағдайда Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексінің 284 бабына сәйкес жауапкершілік көзделетінін ескертеді.

Г.ЖАҚСЫБАЕВА,
Қазалы ауданы бойынша Мемлекеттік кірістер Басқармасының бас маманы.

«ҰЛТТЫҚ ҚОР - БАЛАЛАРҒА» БАҒДАРЛАМАСЫ АЯСЫНДА ЖАС ОТАНДАСТАРЫМЫЗ 2024 ЖЫЛЫ 5,32 МЛН АҚШ ДОЛЛАРЫН НЫСАНАЛЫ МАҚСАТТАРЫНА ПАЙДАЛАНДЫ

"Ұлттық қор - балаларға" бағдарламасын іске асыру аясында 2024 жылы кәсіпкерлер толық отандастарымыздың нысаналы жинақтарды пайдалануы бойынша алғашқы қорытынды шығарылды. Еліміздің азаматы болып есептелетін барлық балаларға Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан алғашқы қаражат есептелген сәттен бастап 01.01.2025ж. жағдай бойынша "БЖЗК" АҚ (бұдан әрі - БЖЗК, Қор) шамамен 5,32 млн АҚШ долларына 53 001 өтінішті орындады (өтініш берушілердің банктік шоттарына аудару үшін уәкілетті операторларға аударылды). Оның ішінде тұрғын үй жағдайын жақсарту мақсатында 2,96 млн астам АҚШ долларына 29 542 өтініш, білім беру ақсысын төлеу үшін 2,35 млн астам АҚШ долларына 23 459 өтініш қанағаттандырылды. Естеріңізге сала кетейік, нысаналы жинақтарды алушы барлық соманы немесе оның бір бөлігін ғана пайдалануға құқылы, пайдаланылмаған сома нысаналы жинақтау шотында (НЖШ) қалады.

Тұрғын үйді жақсартуға арналған қаражатты пайдаланудың ең танымал қосалқы мақсаттары: одан әрі жинақтау үшін тұрғын үй құрылысы жинақтарындағы салымды толықтыру (шамамен 2,89 млн АҚШ долларына 28 752 өтініш орындалды), азаматтық-құқықтық мәмілелер бойынша меншікке тұрғын үй сатып алу (түпкілікті есеп айырысу) - 24,57 мыңнан астам АҚШ долларына 245 өтініш, тұрғын үй сатып алуға ипотекалық тұрғын үй қарызын алу үшін бастапқы жарнаны енгізу - 23,12 мыңнан сәл асатын АҚШ долларына 232 өтініш.

Білім беру ақсысын төлеу шеңберіндегі ең танымал қосалқы мақсаттар: Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан білім беру ұйымдарының білім беру қызметтеріне үлестермен (әрбір академиялық кезең немесе оқу жылы үшін) немесе толық көлемде бір мезгілде (бүкіл оқу мерзімі үшін) ақы төлеу (шамамен 1,98 млн АҚШ долларына 19 728 өтініш орындалды), білім беруге жинақтау салымдары туралы шарт бойынша білім беруге жинақтау салымын толықтыру (шамамен 282,97 мың АҚШ долларына 2 820 өтініш орындалды), шетелдік білім беру ұйымдарының білім беру қызметтеріне үлестермен (әрбір академиялық кезең немесе оқу жылы үшін) немесе толық көлемде біржолғы (бүкіл оқу мерзімі үшін) ақы төлеуге (79,29 мыңнан астам АҚШ долларына 790 өтініш орындалды) төлем жасау.

Нысаналы жинақтарды тұрғын үй жағдайларын жақсарту және (немесе) білім алуға ақы төлеу мақсатында төлеу туралы уәкілетті операторлар мен өңірлер бөлінісіндегі толық ақпаратпен enpf.kz сайтында танысуға болады. Естеріңізге сала кетейік:

- нысаналы талаптарға Қазақстан Республикасының 18 жасқа толмаған, нысаналы талаптарға құқығы бар азаматтары қатыса алады;
- Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (ҚРҰБ) жыл сайын (1 қазан) БЖЗК-ға нысаналы талаптардың жалпы сомасы, орташаланған инвестициялық кіріс мөлшерлемесі және нысаналы талаптарға қатысушылардың бұрын қалыптастырылған нысаналы талаптарына есептелген инвестициялық кіріс сомасы туралы ақпаратты қамтитын есепті жібереді;

- БЖЗК жыл сайын, есепті жылдан кейінгі бірінші айдың 15-нен кешіктірмей "Жеке тұлғалар" мемлекеттік дерекқорынан (ЖТ МДК) алынған мәліметтер негізінде БЖЗК ақпараттық жүйесінде есепті жылдың соңындағы (31 желтоқсан) жағдай бойынша нысаналы талаптарға қатысушылардың электрондық тізімін қалыптастырады;

- Қор ҚР ҰБ-тан алынған ақпарат пен электрондық тізімге енгізілген нысаналы талаптарға қатысушылардың санына қатысты мәліметтер негізінде БЖЗК ақпараттық жүйесіне нысаналы талаптардың бір қатысушысы бойынша есепті жылдағы нысаналы талаптардың сомасы, есепті жылдың алдындағы жылдың соңындағы жағдай бойынша нысаналы талаптардың сомасына есептелген инвестициялық кіріс сомасы туралы деректерді есептеп, енгізеді;

- БЖЗК нысаналы талаптарды, нысаналы жинақтар мен нысаналы активтерді есепке алуға АҚШ долларымен жүргізеді.

Есепті 2024 жылғы нысаналы талаптар, сондай-ақ, инвестициялық кіріс нысаналы талаптарға қатысушыларға 01.02.2025ж. кешіктірмей есептелетін болады.

Бұл ретте 2007 жылы туған, 2025 жылы 18 жасқа толатын қазақстандықтардың нысаналы жинақтау шоттарына нысаналы жинақтарды есептеу де 01.02.2025ж. кешіктірмей жүзеге асырылады.

"Ұлттық қор - балалар" бағдарламасы бойынша тұрақты түрде жасалатын есептер enpf.kz сайтына орналастырылады.

kids.enpf.kz сайтында және БЖЗК/ЕНПФ YouTube-арнасында Бағдарламаның шарттарымен танысып, қажетті нұсқаулықтар алып, өзіндік қызықтыратын сұрақтарыңызға жауап алуға болады. Сондай-ақ, «Ұлттық қор - балаларға» бағдарламасын іске асыру, бала кәсіпкеріне толғанға дейін және одан кейінгі іс-қимыл алгоритмі туралы бейне нұсқаулықты БЖЗК/ЕНПФ YouTube-арнасында <https://www.youtube.com/watch?v=a9L8N4Q280M> сілтемесі бойынша көруге болады.

«БЖЗК» АҚ баспасөз орталығы.

ХАБАРЛАНДЫРУЛАР

ОБЪЯВЛЕНИЯ

***
ҚР Экологиялық кодексінің 96 б. талаптарына сәйкес, «Тесис» ЖШС 08.04.2025 жылы сағат 11:00-де Қызылорда облысы, Шиели ауданы, Еңбекші ауылы, 1.Алтайбайев №24 мекен-жайы бойынша «Қызылорда облысының Шиели ауданында орналасқан қуаты 40 МВт «Тесис» күн электр станциясының құрылысы» жобасына құжаттар жиынтығы бойынша ашық жиналыс нысанындағы қоғамдық тыңдау өтетінін хабарлайды.

Жобалық құжаттама пакеті Бірыңғай экологиялық порталында <https://ecportal.kz/>, сондай-ақ ЖАО «Қызылорда облысы табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу Басқармасы» ММ сайтында қолжетімді.

Ескертулер/ұсыныстар қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде Бірыңғай экологиялық порталында, сондай-ақ Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі бойынша 1 «Қызылорда облысы табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу Басқармасы» ММ қабылданады. тел. 8 (7242) 605359.

Төтенше жағдай және (немесе) шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин енгізілген жағдайда әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар, қоғамдық тыңдаулар онлайн режимде өткізіледі.

Қосылу деректемелері:
Конференция сәйкестендіргіші: 852 3565 6864; Қосылу коды: 641986. Сонымен қатар белсенді сілтеме Бірыңғай экологиялық порталда және ЖАО «Қызылорда табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу Басқармасы» ММ сайтында ұсынылады.

Белгіленген қызметтің бастамашысы - «Тесис» ЖШС. БСН: 210940029628.
Мекен-жайы: ҚР, Астана қ., Есіл ауд., Шұбар тұрғын алабы, Александр Княгинин к-сі, 11.
Жобалаушы - «Сидякин Е.А.» ЖС, БСН: 120140005583, Өскемен қ-сы, Стахановская к-сі 70/1, тел. 8 (7232) 402-842, +7 708 440 28 42, +7 707 256 26 84, email: ofis@eco2.kz.

***
ТОО «Тесис», в соответствии с требованиями ст.96 Экологического кодекса РК, сообщает, что 08.04.2025 года в 11:00 ч. по адресу Кызылординская область, Чилийский район, с.Еңбекші, ул. 1.Алтайбаев №24 состоится общественные слушания в форме открытого собрания к комплексу документов по проекту «Строительство солнечной электростанции мощностью 40 МВт «Тесис», расположенной в Шиелиском районе Кызылординской области».

Пакет проектной документации доступен на Едином экологическом портале <https://ecportal.kz/>, а также сайте МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области».

Замечания/предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на Едином экологическом портале, а также по адресу г.Кызылорда, ул.Бейбарыс Сұлтан, 1 ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области», тел. 8 (7242) 605359.

В случае введения чрезвычайного положения и (или) ограничительных мероприятий, в том числе карантина, чрезвычайных ситуаций социального, природного и техногенного характера, общественные слушания проводятся в онлайн-режиме.

Данные для подключения:
Идентификатор конференции: 852 3565 6864; Код доступа: 641986. Активная ссылка также будет предоставлена на Едином экологическом портале и на сайте МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области».

Инициатор намечаемой деятельности – ТОО «Тесис». БИН: 210940029628. Адрес: РК, г.Астана, р-н Есіл, Жилой массив Шұбар, ул. Александр Княгинин, дом 11.
Проектировщик - ИП «Сидякин Е.А.», БИН: 120140005583, г.Усть-Каменогорск, ул.Стахановская 70/1, тел. 8 (7232) 402-842, +7 708 440 28 42, +7 707 256 26 84, email: ofis@eco2.kz.

***
"Қызылорда облысының энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық басқармасы" КММ "Қызылорда қаласындағы "Кызылорда жылу электр орталығы" МКК-нің Оңтүстік қазандығын қайта жабарту" жобасы бойынша II санаттағы объектіге әсер етуге рұқсат алу үшін материалдар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді. Тыңдау 2025 жылғы 01 сәуір сағат 15:00-де мекенжайы бойынша өтеді, Zoom сілтемелері: <https://us05web.zoom.us/j/2338273093?pwd=XlJ5f9Sgc0kmSFTiZpYpPhPN2J4qNS.1&omn=84025973865>

Конференция идентификаторы: 233 827 3093 кіру коды: z8Rh71
Әсер ету аймағы: 44°78'70.65"С, 65°54'90.48" В 44°78'67.16"С, 65°54'95.39" В
44°78'70.36"С, 65°55'00.45" В 44°78'74.49"С, 65°54'94.17" В

Қоғамдық тыңдауларды ұйымдастыруға жауапты жергілікті атқарушы орган және адамның байланыс деректері - "Қызылорда облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" КММ. Ескертулер мен ұсыныстар қабылданатын жергілікті атқарушы органның электрондық пошта мекенжайы <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat?lang=ru> сондай-ақ Ресми сайт <https://ecportal.kz/> Жоба бойынша құжаттама <https://ecportal.kz/>. Жоспарланған қызмет бастамашысының деректемелері мен байланыс деректері: "Қызылорда облысының энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық Басқармасы" КММ, БСН: 070140002001, телефон нөмірі 8-724-260-5390. Құжаттама әзірлеушінің атауы және қантәкілдік деректері: "Қаз Гранд Эко Проект" ЖШС, тел. 8(775)3245005 Шымкент қаласы, Байтұрсынов көшесі 20б. БСН 111040001588. Қосымша ақпаратты мына жерден алуға болады: 87753245005, sholpik@mail.ru

***
КТУ "Управление энергетики и жилищно-коммунального хозяйства Кызылординской области" проводит общественные слушания по материалам для получения Разрешения на возведение для объекта II категории по проекту «Реконструкция Южной котельной ГКП «Кызылордаэнергоцентр в г.Кызылорда». Слушания состоятся: 01 апреля 2025 года в 15:00, по адресу Кызылординская область, Кызылорда Г.А., г.Кызылорда, ул. Бейбарыс 1. Ссылки Zoom: <https://us05web.zoom.us/j/2338273093?pwd=XlJ5f9Sgc0kmSFTiZpYpPhPN2J4qNS.1&omn=84025973865>
Идентификатор конференции: 233 827 3093 Код доступа: z8Rh71
Территория воздействия: 44°78'70.65"С, 65°54'90.48" В 44°78'67.16"С, 65°54'95.39" В
44°78'70.36"С, 65°55'00.45" В 44°78'74.49"С, 65°54'94.17" В

Местный исполнительный орган ответственный за организацию общественных слушаний и контактные данные лица - КТУ "Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области". Адрес электронной почты местного исполнительного органа, где принимаются замечания и предложения <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat?lang=ru> так же официальный сайт <https://ecportal.kz/>. Документация по проекту размещена на <https://ecportal.kz/>. Реквизиты и контактные данные инициатора намечаемой деятельности: КТУ "Управление энергетики и жилищно-коммунального хозяйства Кызылординской области", БИН: 070140002001, Номер телефона 8-724-260-5390. Наименование и контактные данные разработчика документации: ТОО «Каз Гранд Эко Проект», тел. 8(775)3245005 город Шымкент ул.Байтұрсынова 20б. БИН 111040001588. Дополнительную информацию можно получить по: 87753245005, sholpik@mail.ru

***
31.03.2025 жыл сағат 11:00-де Қызылорда облысы, Сырдария ауданы, Теренөзек ауылдық округі, Теренөзек ауылы, Қонаева көшесі 8 мекенжайы бойынша «Ақшабулақ кен орнындағы УПСВ-2» жұмыс жобасы бойынша қоршаған ортаны қорғау секциясы бойынша ашық түрдегі қоғамдық тыңдау өтеді. Жобалық құжаттама Бірыңғай экологиялық порталдан <https://ecportal.kz/> және Білім және ғылым Министрлігінің <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat> сайтынан таба аласыз.

Барлық ескертулер немесе ұсыныстар қабылданады және қосымша ақпаратты мына жерден алуға болады:

- <https://ecportal.kz/>
- «Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу Басқармасы» мемлекеттік мекемесі. a.koszhanova@korda.gov.kz,
Конференция ID: <https://us05web.zoom.us/j/85271696653?pwd=GcnaVpCaBhyDPRZU32uMrPAZGbzA8E.1> Қол жеткізу коды: iH5pW

Жоспарланған іс-шараның бастамашысы: «SOUTH-OIL» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі.
Қазақстан Республикасы, Түркістан облысы, Отырар ауданы, Жаңа Шілік ауылы, көш. Қ.Мұнайтасова, 21,
БСН: 060440001855. Тел: +77073888686

Электрондық пошта: PRESIDENT@SOUTH-OIL.COM.
Жобалық құжаттама әзірлеуші: «КАЗНИИХИМПРОЕКТ» ЖШС, Шымкент қ., А.Байтұрсынов көшесі, 20б, тел.: 8(705)7141250. E-mail: knhp01@mail.ru. БСН 050340009647. Қосымша ақпаратты a.koszhanova@korda.gov.kz, электрондық поштасы арқылы алуға болады.

***
31.03.2025 года в 11 часов 00 мин по адресу: Кызылординская область, Сырдарьинский район, Теренозекский с.о., с.Теренозек, ул.Конаева 8 состоится общественные слушания открытого типа на Раздел ООС на рабочий проект «УПСВ-2 на месторождении «Северный Ақшабулақ».

Проектной документацией можете ознакомиться на Едином экологическом портале <https://ecportal.kz/> и на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat>

Все замечания или предложения принимаются, а также дополнительную информацию можно получить по адресу:

- <https://ecportal.kz/>
- ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области», a.koszhanova@korda.gov.kz,
Идентификатор конференции: <https://us05web.zoom.us/j/85271696653?pwd=GcnaVpCaBhyDPRZU32uMrPAZGbzA8E.1> Код доступа: iH5pW

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «САУТС-ОЙЛ». Республика Казахстан, Туркестанская область, Отрарский район, село Жаңа Шілік, ул. К. Мұнайтасова, 21, БИН: 060440001855, Тел: +77073888686 Эл.адрес: PRESIDENT@SOUTH-OIL.COM.

Разработчик проектной документации: ТОО «КАЗНИИХИМПРОЕКТ», г.Шымкент, ул.А.Байтұрсынова, 20б, тел. 8(705)7141250. E-mail: knhp01@mail.ru. БИН 050340009647. Дополнительную информацию можно получить по электронному адресу: a.koszhanova@korda.gov.kz.

***
«Аруана» ШҚ, ҚР Экологиялық кодексінің 58-бабы 2-тармағының және 73-бабы 1-тармағының талаптарына сәйкес, 2025 жылғы 6 наурыздан бастап 2025 жылғы 13 наурызға дейін бірыңғай экологиялық порталда (Ecoportal.kz) «Қызылорда облысы, Абай ауылы, а/о Қосшыңырау орналасқан жылқыларды өсіру және ұстау жөніндегі мал шаруашылығы базасы» жұмыс жобасына «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі бойынша жария талқылау нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізіледі.
Жобалық құжаттама пакетімен ескертулер мен ұсыныстар беру үшін бірыңғай экологиялық порталда танысуға болады.

***
КХ «Аруана», в соответствии с требованиями пункта 2 статьи 58 и пункта 1 статьи 73 Экологического кодекса РК, сообщает, что с 6 марта 2025 года по 13 марта 2025 года на Едином экологическом портале (Ecoportal.kz) будут проводиться общественные слушания в форме публичного обсуждения по разделу охрана окружающей среды «Животноводческая база по выращиванию и содержанию лошадей расположенных в с. Абай а/о Қосшыңырау, Кызылординской области» для К/Х «Аруана».

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на Едином экологическом портале для предоставления замечаний и предложений.

***
"Кен-Ай-Ойл-Кызылорда" ЖШС ашық отырыс нысанында: "2025 жылға арналған "Кен-Ай-Ойл-Кызылорда" ЖШС келісімшарттық аумағы үшін әсер етуге экологиялық рұқсат алуға арналған материалдар (жобалық құжаттар: рұқсат етілген шығарындылар нормативтерінің жобасы, қалдықтарды басқару бағдарламасы, өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы және табиғат қорғау іс-шаралары жоспары) жобасына қоғамдық тыңдаулар өткізілетіні туралы хабарлайды.
Қоғамдық тыңдау: 03.04.2025 жыл сағат 11:00-де Қызылорда облысы, Сырдария ауданы, Теренөзек кенті, Қонаева көшесі, №8 мекен-жайында өтеді.

Әсер ету аумағы: Қызылорда облысы, Сырдария ауданы.
Әсер ету аумағы: координаттары: 45°57'46.53321"СШ, 65°18'56.45113"ВД
ZOOM платформасында бейнеконференция-байланыс арқылы онлайн қосылу үшін сілтеме бойынша өту қажет: <https://us04web.zoom.us/j/4956166428?pwd=PCCrWZADCKXOPi04rW7a0BVCARZa.1>

Конференция сәйкестендіргіші: 495 616 6428. Рұқсат коды: 1234567
Бастамашысы: "Кен-Ай-Ойл-Кызылорда" ЖШС, 120001, ҚР, Қызылорда облысы, Қызылорда қаласы, Тасбөгет ауылы, Мұстафа Шоқай көшесі, №17 ғимарат, БСН 020840003571 тел.:87242210292, e-mail: too.kena@mail.ru

Жобалық құжаттама әзірлеуші: "EcoSmart" ЖШС, Астана қаласы, Нұра ауданы, Санжар Асфендияров көшесі, 3 үй, 180 пәтер, БСН 240840011111; gul shat k@mail.ru, тел.: 87770676529.
Конференцияға қосылу мәселелері бойынша 87024190246 телефонына хабарласуға болады.

Жобалық құжаттама пакетімен бірыңғай экологиялық порталда (<https://ecportal.kz/>), сондай-ақ ЖАО сайтында танысуға болады <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat?lang=ru>.

Жергілікті атқарушы органның электрондық мекенжайы және пошталық мекенжайы: «Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» КММ, Қызылорда облысы, 120003, Қызылорда қ., С.Бейбарыс көшесі, №1, е-mail: a.koszhanova@korda.gov.kz Тел.: +7(7242)-60-53-69.

Ескертулер мен ұсыныстар тыңдаулар басталғанға дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмей электрондық мекенжай бойынша қабылданады a.koszhanova@korda.gov.kz және сайтта <https://ecportal.kz/> сайтында қабылданады.

***
ТОО «Кен-Ай-Ойл-Кызылорда» уведомляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания проекта «Материалы для получения Экологического Разрешения на воздействие для контрактной территории ТОО «Кен-Ай-Ойл Кызылорда» на 2025 год (проектные документы: Проект нормативов допустимых выбросов (НДВ), Проект Программы управления отходами (ПУО), Проект программы производственного экологического контроля (ПЭК), Проект плана природоохранных мероприятий (ППМ)).

Общественные слушания состоятся: 03.04.2025 год в 11:00 часов по адресу: Кызылординская область, Сырдарьинский район, Теренозекский с.о., с.Теренозек, ул.Конаева 8.

Территория воздействия: Кызылординская область, Сырдарьинский район, контрактная территория. Территория воздействия: координаты 45°57'46.53321"СШ, 65°18'56.45113"ВД.

Для подключения онлайн посредством видеоконференции-связи на платформе ZOOM необходимо перейти по ссылке: <https://us04web.zoom.us/j/4956166428?pwd=PCCrWZADCKXOPi04rW7a0BVCARZa.1> Идентификатор конференции: 495 616 6428. Код доступа: 1234567

Инициатор: ТОО «Кен-Ай-Ойл Кызылорда», 120014 Кызылординская область, город Кызылорда, поселок Тасбөгет, улица Мұстафа Шоқай, 9; БИН: 020840003571. тел: 87242210292; e-mail: too.kena@mail.ru.

Разработчик проектной документации: ТОО «EcoSmart», город Астана, район Нұра, улица Санжар Асфендияров, дом 3, кв. 180, БИН 240840011111; gul shat k@mail.ru, тел.: 87770676529.
По вопросам подключения к конференции обращаться по телефону 87024190246

Документация по проекту размещена на Едином экологическом портале <https://ecportal.kz/> и на официальном интернет-ресурсе местного исполнительного органа <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat?lang=ru>.

Электронный адрес и почтовый адрес местного исполнительного органа: КТУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования по Кызылординской области»: 120003, Кызылординская область, г. Кызылорда, ул. Султана Бейбарыса, №1, e-mail: a.koszhanova@korda.gov.kz Тел.: +7(7242)-60-53-69.

Замечания и предложения принимаются не позднее 3 рабочих дней до начала слушаний по электронному адресу a.koszhanova@korda.gov.kz и на сайте <https://ecportal.kz/>.

ЕНПФ ВВЕЛ НОВУЮ УСЛУГУ ДЛЯ СВОИХ ВКЛАДЧИКОВ В ЦИФРОВОМ ФОРМАТЕ

АО «ЕНПФ» продолжает создавать новые цифровые сервисы для своих вкладчиков. С начала года успешно реализована новая цифровая услуга Push-уведомлений с ключевой информацией о событиях в истории накоплений каждого вкладчика и получателя. На данный момент, наряду с ранее введенной отправкой сообщений о поступлении пенсионного взноса, реализована отправка уведомлений по следующим знаковым событиям:
-присоединение к накопительной пенсионной системе, то есть открытие

пенсионных взносов (ОППВ);
- мониторинг реализации Персонального плана пенсионных накоплений;
- наступление дня рождения (поздравление).

Push-уведомления представляют собой короткие сообщения, направляемые вкладчикам Фонда посредством мобильного приложения БЖЗК/ЕНПФ и личного кабинета на сайте enpf.kz

Предложенные сервисы были разработаны специалистами ЕНПФ на основе изучения предпочтений вкладчиков и самых затребованных пенсионных услуг. Посредством собственной аналитической системы (ACRM) происходит анализ и обработка большого объема данных, выборка получателей, формирование и отправка Push-уведомлений.

Всего с начала года порядка 223 тыс. вкладчиков ЕНПФ получили уведомления по знаковым событиям.

Для получения уведомлений вкладчикам необходимо подписаться на рассылку посредством мобильного приложения БЖЗК/ЕНПФ или личного кабинета на сайте enpf.kz в разделе «Push уведомлений».

АО «ЕНПФ» на протяжении всей своей деятельности стремится к улучшению качества обслуживания своих вкладчиков и постоянно расширяет линейку сервисов, предоставляемых в цифровом формате. На сегодняшний день, более 90% пенсионных услуг предоставлены ЕНПФ в онлайн-формате. Вкладчики в личном кабинете на сайте или в мобильном приложении имеют возможность получить выписку со своего счета за любой период, изменить личные реквизиты, произвести примерный расчет будущей пенсии, подать заявление на перевод части накоплений в УИП или на возврат их под управление Нацбанка и многое другое.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

индивидуального пенсионного счета;
- достижение 18 лет;
- достижение пенсионного возраста и, соответственно, получение права на пенсионные выплаты за счет обязательных пенсионных взносов;
- получение права на пенсионные выплаты за счет добровольных пенсионных взносов (ДПВ);
- получение права на пенсионные выплаты за счет обязательных профессиональных

БОЛЕЕ 150 ОСОБЕЙ КАСПИЙСКИХ ТЮЛЕНЕЙ ПЛАНИРУЮТ ИЗЪЯТЬ ДЛЯ НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ В РК

Министерство сельского хозяйства РК подготовило проект постановления "Об изъятии редких и находящихся под угрозой исчезновения видов рыб и других водных животных для научных исследований и воспроизводственных целей". Документ опубликован на портале Открытые НПА.

Планируется разрешить изъятие:

1) 156 особей каспийских тюленей для научных исследований в целях мечения с последующим выпуском в природную среду обитания в период с 15 марта по 31 декабря 2025 года на островах Дурнева, Тюленьи, Кендирли и Ремонтные шалыги

(Актоты) Мангистауской и Атырауской областей;

2) аральского шипа в научных целях для формирования ремонтно-маточного стада и их последующего искусственного воспроизводства в период с 1 марта по 31 декабря 2025 года в объеме 500 килограмм из рек Или, Каратал, озера Балхаш и Кашагайского водохранилища в пределах Алматинской области;

3) аральского усача в научных целях для формирования ремонтно-маточного стада с целью последующего искусственного воспроизводства в период с 1 марта по 31 декабря 2025 года в объеме 300 килограмм из реки Сырдарыя в пределах Кызылординской области;

4) нельмы в научных целях для формирования ремонтно-маточного стада с целью последующего искусственного воспроизводства в период с 1 марта по 30 ноября 2025 года в объеме 300 килограмм из реки Ертіс в пределах Абайской и Павлодарской областей;

5) каспийского лосося для разведения в специально созданных условиях в воспроизводственных целях в период с 1 июля по 31 декабря 2025 года в объеме 26 килограмм из акватории казахстанского сектора Каспийского моря в пределах Мангистауской области.

Ставки платы за изъятие одного килограмма аральского шипа установить в размере 0,064 месячного расчетного показателя, одного килограмма аральского усача в размере 0,013 месячного расчетного показателя и одного килограмма нельмы и каспийского лосося в размере 0,017 месячного расчетного показателя", - говорится в документе.

По материалам KAZAKHSTAN TODAY, фото: Depositphotos.

КАК РАБОТАТЬ САМОЗАНЯТЫМ В 2025 ГОДУ?

Самозанятым гражданам необходимо зарегистрироваться в качестве индивидуального предпринимателя. Это можно сделать через мобильные приложения «e-Salyq Business», «Egov Mobile» и некоторых банков второго уровня (Halyq bank, Kaspi bank, BankCenterCredit).

Для тех, кто работает в одиночку и не хочет тратить деньги на бухгалтера, доступен новый спецрежим с использованием приложения «e-Salyq Business». Его можно бесплатно скачать в Google Play Market и App Store. Регистрация проходит по номеру телефона, ИИН/паролю или ЭЦП.

Что можно делать в приложении?

- зарегистрироваться в качестве ИП;
- менять налоговый режим;
- выдавать чеки покупателям;
- оплачивать налоги;
- получать справки и вести переписку с налоговой.

Благодаря «e-Salyq Business» учет доходов ведется автоматически, а налог рассчитывается без лишних сложностей.

Важно: просто скачивание и регистрация не означают

начало применения спецрежима! Нужно выбрать СНР с использованием мобильного приложения, после чего он вступит в силу.

Основные условия спецрежима:

- Налог - 1% от доходов (ИПН), налоговый период - месяц;
- Доход фиксируется на основе чеков;
- Для приема безналичных платежей можно в режиме онлайн открыть предпринимательский банковский счет, куда будет поступать оплата за оказанные услуги;
- Обязательные платежи (ОПВ, СО, ВОСМС) рассчитываются автоматически. Оплатить их нужно до 25 числа каждого месяца.

Таким образом, СНР с мобильным приложением - удобный и выгодный режим для сферы услуг. Он сокращает бумажную волокиту, исключает ошибки в расчетах, снижает налоговую нагрузку. Предпринимателю остается лишь оплачивать налоги вовремя - все остальное приложение сделает само.

Департамент государственных доходов по Кызылординской области.

В КЫЗЫЛОРДЕ РЕКОНСТРУИРУЮТ ГОРОДСКОЙ ПАРК

В Кызылорде с ноября 2024 года при поддержке главы региона ведется работа по модернизации парков для обеспечения комфортного отдыха жителей города. Инициатива призвана дать людям возможность эффективно провести свое свободное время. Об этом сообщает пресс-служба акима города.

В настоящее время ведутся масштабные работы по благоустройству территории городского парка культуры и отдыха. Специалисты также уделели особое внимание увеличению количества зеленых насаждений и благоустройству территории. Кроме того, будет установлена современная система освещения. Для детей будут обустроены игровые площадки, а для желающих отдохнуть, - удобные скамейки и тенистые палатки. Кроме того, будут построены фонтаны, - говорится в сообщении.

Акима города добавил, что безопасность и комфорт жителей - главный приоритет при проведении реконструкции.

Местные жители положительно оценивают эти изменения. Ожидается, что новый центр отдыха, который украсит город, откроется в мае.

По материалам А.Жармановой, Kyzylorda-news.kz фото: Н.Нуржаубай/ Kyzylorda-news.kz.

ОГРАНИЧИТЬ ЕЗДУ НА СТАРЫХ АВТОМОБИЛЯХ ПРЕДЛОЖИЛИ В АЛМАТЫ

В Алматы могут ограничить езду на старых автомобилях. Такое предложение прозвучало на заседании общественного совета города, посвященном вопросу улучшения качества атмосферного воздуха, передает Tengrinews.kz.

Основной темой обсуждения стало привлечение общественности к решениям, направленным на улучшение качества воздуха. Говорили и о том, как повысить осведомленность горожан о текущих экологических проблемах, и способах их решения.

По данным исследования 2024 года, основным загрязнителем

воздуха в Алматы является автотранспорт, который составляет 60 процентов всех выбросов. Из 189 тысяч тонн загрязняющих веществ в год 112 тысяч тонн приходится на автомобили, 52 тысячи тонн - на промышленные предприятия, а остальная часть - на частные дома и малый бизнес.

Менеджер проектов фонда Алматы Air Initiative Равкат Мухтаров сообщил, что уровень загрязняющих веществ в Алматы превышает допустимые нормы в среднем в 4,8 раза.

Эксперт по транспортному развитию Елена Ермакович отметила необходимость усиления работы по развитию общественного транспорта, в частности, увеличению числа автобусных полос и введению зон с низкими выбросами. Также она подчеркнула важность развития парковочных пространств, что должно привести к снижению уровня загрязнения.

Депутат маслихата Алматы Бейбит Апенбетов отметил, что "вопрос воздуха - вопрос жизни", поэтому властям города необходимо срочно начать реализацию комплексных мер по сокращению количества старых автомобилей на дорогах города.

Фото предоставлено общественным советом

По итогам заседания были предложены следующие меры по улучшению качества воздуха в городе:

- создание зон с низким уровнем выбросов путем ограничения эксплуатации автомобилей экологического класса Евро 0-4;
- введение платы за въезд в экологически чистые зоны в зависимости от класса автомобиля;
- ужесточение требований к установке водяных фильтров в заведениях общественного питания, работающих на твердом топливе;
- завершение газификации частного сектора и перевод 86 общественных и 12316 частных бань на газ;
- усиление контроля за пунктами технического осмотра автотранспорта. В настоящее время в Алматы действует 138 пунктов технического осмотра, при этом около 80 из них, по данным экспертов, не соответствуют требованиям законодательства.

Также предложено ввести дополнительные экологические требования для промышленных объектов III и IV категорий.

По материалам Tengrinews.kz, фото: depositphotos.com.

"БЖЗҚ" АҚ 2024 ЖЫЛҒЫ 1 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖИНАҚТАРЫН ИНВЕСТИЦИЯЛАУ ЕСЕБІН ҰСЫНДЫ

"БЖЗҚ" АҚ (бұдан әрі - БЖЗҚ, Қор) enpf.kz сайтындағы "Көрсеткіштер - Инвестициялық қызмет" бөлімінде Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі - КРҰБ) және инвестициялық портфельді басқарушылардың (бұдан әрі - ИПБ) зейнетақы активтерін басқаруы туралы есебін ұсынды.

2024 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша зейнетақы активтерінің жалпы көлемі - 22 119,93 млрд теңге. Осы күнгі жағдай бойынша міндетті зейнетақы жарналары (бұдан әрі - МЗЖ), міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (бұдан әрі - МКЗЖ), ерікті зейнетақы жарналары (бұдан әрі - ЕЗЖ) есебін қалыптастырылған, КРҰБ сенімгерлік басқаруындағы БЖЗҚ зейнетақы активтері 21 838,31 млрд теңге болды. КРҰБ сенімгерлік басқаруындағы жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналары (бұдан әрі - ЖМЗЖ) есебін қалыптастырылған зейнетақы активтерінің көлемі - 218,29 млрд теңге. ИПБ басқаруындағы зейнетақы активтері шамамен 63,33 млрд теңге.

КРҰБ басқаруындағы зейнетақы активтерінің инвестициялық портфелі.

2024 жылғы 1 желтоқсанда МЗЖ, МКЗЖ, ЕЗЖ есебін қалыптастырылған зейнетақы активтерін инвестициялаудың негізгі бағыттары мынадай: КР Қаржы министрлігінің мемлекеттік бағалы қағаздары - 41,29%, квазимемлекеттік компаниялардың облигациялары - 9,19%, Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банкілерінің облигациялары - 3,93%, КРҰБ депозиттері - 3,14%, КР эмитенттерінің акциялары мен депозитарлық қолхаттары - 1,77%, МҚҰ - 1,32%.

2024 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша МЗЖ, МКЗЖ, ЕЗЖ есебін сатып алынған қаржы құралдары номиналданған валюталар бөлінісіндегі инвестициялық портфель мынадай: ұлттық валютадағы инвестициялар - 59,98%, АҚШ долларымен - зейнетақы активтері портфелінің 40,01%, басқа валюталарда - зейнетақы активтері портфелінің 0,01%.

Алынған кірістің құрылымын талдаудан бағалы қағаздар бойынша сыйақы түріндегі, оның ішінде орналастырылған салымдар мен "кері РЕПО" операциялары бойынша және бағалы қағаздарды нарықтық қайта бағалаудан түскен кірістер - 1433,06 млрд теңге, бағалы қағаздарды нарықтық қайта бағалау - 65,37 млрд теңге, шетел валютасын қайта бағалаудан - 471,14 млрд теңге, сыртқы басқарудағы активтер бойынша - 840,10 млрд теңге болды. Басқа кірістер - 6,22 млрд теңге.

Инвестициялық қызметтің нәтижесінде, сондай-ақ, шетел валюталары бағамдарының құбылмалылығы және қаржы құралдарының нарықтық құнының өзгеруі салдарынан 2024 жылдың басынан бері есептелген инвестициялық кірістің мөлшері 1 желтоқсанда 2,82 трлн теңге. Салымшылардың (алушылардың) шоттарына бөлінген БЖЗҚ зейнетақы активтерінің кірістілігі 2024 жылдың басынан бастап 01.12.2024ж. 14,85% болды. 2024 жылғы 1 желтоқсандағы ЖМЗЖ инвестициялау бағыттары мынадай: КР Қаржы министрлігінің мемлекеттік бағалы қағаздары - 78,18%, РЕПО операциялары - 17,38%, КРҰБ депозиттері - 4,22%, инвестициялық шоттардағы ақшалай қаражат - 0,22%. ЖМЗЖ есебін инвестициялық портфель тек ұлттық валютада номиналданған қаржы құралдарынан тұрады.

2024 жылдың басынан бастап 1 желтоқсандағы жағдай бойынша ЖМЗЖ есебін алынған инвестициялық кіріс - 14,46 млрд теңге. ЖМЗЖ бойынша кірістілік - 12,00%.

Естеріңізге сала кетейік, зейнетақы жинақтарының оң нақты (жинақталған инфляциядан асатын) кірістілігі орта және ұзақ мерзімді перспективада қамтамасыз етіледі. КРҰБ басқаруындағы қаржы құралдарының эмитенттері көрсетілген инвестициялық портфельдің егжей-тегжейлі құрылымы және инвестициялық қызметке шолу БЖЗҚ-ның ресми сайтында берілген. Сондай-ақ, enpf.kz сайтында ЖМЗЖ есебін қалыптастырылған зейнетақы активтері бойынша портфель құрылымы туралы ақпарат орналастырылды.

Инвестициялық портфельді басқарушылар

ИПБ басқаруындағы зейнетақы активтерінің жалпы көлемі 63,33 млрд теңгеден асады. 01.12.2024ж. жағдай бойынша "Jusan Invest" АҚ сенімгерлік басқаруындағы зейнетақы активтері шамамен - 10,36 млрд теңге.

Компанияның негізгі инвестициялары: КР ҚМ МБҚ - 29,80%, Exchange Traded Funds (ETF) пайлары - 22,44%, КР екінші деңгейдегі банкілерінің облигациялары - 11,89%, шетелдік эмитенттердің корпоративтік облигациялары - 8,40%, шет мемлекеттердің МБҚ - 5,28%, КР эмитенттерінің корпоративтік облигациялары - 5,87%, РЕПО - 5,49%, Атап кетейік, портфельдің 69,14% теңгемен, 29,44% АҚШ долларымен, 1,42% - басқа валюталарда ұсынылған.

Инвестициялық қызмет нәтижесінде 2024 жылдың 11 айында есептелген инвестициялық кіріс мөлшері 1,33 млрд теңге болды. Зейнетақы активтерінің кірістілігі - 15,24%. "Jusan Invest" АҚ басқаруындағы қаржы құралдарының эмитенттері көрсетілген инвестициялық портфельдің егжей-тегжейлі құрылымы БЖЗҚ сайтында ұсынылған.

01.12.2024ж. жағдай бойынша "Halyk Global Markets" АҚ сенімгерлік басқаруындағы зейнетақы активтері шамамен 4,67 млрд теңге болды.

Портфель құрылымындағы негізгі инвестициялар: КР Қаржы министрлігінің мемлекеттік бағалы қағаздары - 19,81%, шетелдік эмитенттердің корпоративтік облигациялары - 16,60%, КР квазимемлекеттік ұйымдарының облигациялары - 12,75%, КР екінші деңгейдегі банкілерінің облигациялары - 13,38%, КР ұйымдарының корпоративтік облигациялары - 11,91%, "кері РЕПО" (күнтізбелік 90 күннен аспайтын) - 10,66%, шетелдік эмитенттердің ұлестік құралдары (Паи ETF) - 8,78%.

Ұлттық валютадағы инвестициялар портфельдің 73,29%, АҚШ долларымен 26,71% тең. Инвестициялық қызметтің нәтижесінде 2024 жылдың басынан бастап есептелген инвестициялық кіріс мөлшері 2024 жылдың 1 желтоқсанындағы жағдай бойынша 602,50 млн теңгеге жетті. Зейнетақы активтерінің кірістілігі - 14,46%.

"Halyk Global Markets" АҚ басқаруындағы қаржы құралдарының инвестициялық портфельінің эмитенттері көрсетілген егжей-тегжейлі құрылымы БЖЗҚ сайтында ұсынылған.

01.12.2024ж. жағдай бойынша "BCC Invest" АҚ сенімгерлік басқаруындағы БЖЗҚ зейнетақы активтері - шамамен 5,37 млрд теңге.

Инвестициялардың негізгі бағыттары: Қазақстан Республикасының квазимемлекеттік ұйымдарының облигациялары - 26,61%, КР резидент-эмитенттерінің корпоративтік облигациялары - 15,96%, РЕПО - 13,09%, КР ЕДБ облигациялары - 12,19%, КР ҚМ МБҚ - 10,77%, шетелдік эмитенттердің корпоративтік облигациялары - 7,86%, пайлар (ETF индексіне) - 5,24%.

Ұлттық валютадағы инвестициялар - портфельдің 82,72%, АҚШ долларымен 17,28%. Инвестициялық қызметтің нәтижесінде 2024 жылдың 11 айына есептелген инвестициялық кіріс мөлшері 660,06 млн теңгеге жетті. Зейнетақы активтерінің кірістілігі - 13,91%.

"BCC Invest" АҚ басқаруындағы қаржы құралдарының инвестициялық портфельінің эмитенттері көрсетілген егжей-тегжейлі құрылымы БЖЗҚ сайтында ұсынылған. 01.12.2024ж. жағдай бойынша "Сентрас Секьюритиз" АҚ сенімгерлік басқаруындағы БЖЗҚ зейнетақы активтері шамамен 1,77 млрд теңге.

КР ҚМ МБҚ-ға активтердің 20,66% инвестицияланды, РЕПО - 22,64%, КР эмитенттерінің корпоративтік облигацияларына - 12,26%, квазимемлекеттік ұйымдардың облигацияларына - 11,14%, КР эмитенттерінің акциялары мен депозитарлық қолхаттарына - 10,17%, КР ЕДБ облигациялары - 9,95%, АҚШ мемлекеттік облигациялары - 5,65%.

Ұлттық валютадағы құралдарға портфельдің 76,71%, АҚШ долларында - 21,70%, канадалық долларда - 1,59% инвестицияланды.

Инвестициялық қызмет және қаржы құралдарының нарықтық құнының өзгеруі нәтижесінде 2024 жылдың басынан бастап 1 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген инвестициялық кіріс мөлшері 199,51 млн теңгеге жетті. Зейнетақы активтерінің кірістілігі - 14,82%.

"Сентрас Секьюритиз" АҚ басқаруындағы қаржы құралдарының инвестициялық портфельінің эмитенттері көрсетілген егжей-тегжейлі құрылымы БЖЗҚ сайтында ұсынылған.

2024 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша "Қазақстан Халық Банкінің ЕҰ "Halyk Finance" АҚ сенімгерлік басқаруындағы зейнетақы активтері 41,16 млрд теңгеден асты.

Портфель құрылымындағы негізгі инвестициялардың сипаты мынадай: КР ҚМ МБҚ - 25,77%, Exchange Traded Funds (ETF) пайлары - 13,33%, Қазақстан Республикасының квазимемлекеттік ұйымдарының облигациялары - 10,59%, КР эмитенттерінің корпоративтік облигациялары - 10,57%, КР екінші деңгейдегі банкілерінің облигациялары - 10,46%, шетелдік эмитенттердің корпоративтік облигациялары - 8,52%, шет мемлекеттердің МБҚ - 7,27%, "кері РЕПО" (күнтізбелік 90 күннен аспайтын) - 4,97%.

Ұлттық валютадағы құралдарға портфельдің 65,20%, АҚШ долларында - 34,80% инвестицияланды.

Инвестициялық қызмет нәтижесінде 2024 жылдың басынан бастап 1 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген инвестициялық кіріс мөлшері 5,12 млрд теңге болды. Зейнетақы активтерінің кірістілігі - 15,41%.

"Қазақстан Халық Банкінің ЕҰ "Halyk Finance" АҚ басқаруындағы қаржы құралдарының инвестициялық портфельінің эмитенттері көрсетілген егжей-тегжейлі құрылымы БЖЗҚ сайтында ұсынылған.

Естеріңізге сала кетейік, 2023 жылғы 1 шілдеден бастап салымшылар инвестициялық портфельді басқарушының (ИПБ) сенімгерлік басқаруына міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ) және міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ) есебін қалыптастырылған зейнетақы жинақтарының 50%-дан аспайтын бөлігін ең төменгі жеткіліктілік шегін есепке алмастан бере алады. Ал ерікті зейнетақы жинақтары бар салымшыларға оны ИПБ-ға 100% көлемінде беруге болады.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

ЭКОЖАҒАЛЫҚТАР

ЭКОНОВОСТИ

ДЕРЕВЬЯ ИСПОЛЬЗУЮТ РЕКИ КАК «МАГИСТРАЛИ» ДЛЯ ВИДОВЫХ МИГРАЦИЙ

Ученые предложили новую гипотезу о миграции деревьев между экосистемами Амазонки и атлантическими дождевыми лесами. Исследование, проведенное группой под руководством доктора Джеймса Николса из Эдинбургского университета, показало, что деревья используют реки как «магистрали» для своего перемещения. Несмотря на разделяющие их сухие регионы, обе экосистемы имеют много общих древесных видов.

Анализ генетики 164 видов деревьев инга позволил ученым проследить их эволюцию и миграцию. Выявлено от 16 до 20 случаев успешного укоренения деревьев из Амазонки в Атлантическом лесу, что происходило на протяжении всей истории, а не только во влажные климатические периоды. В обратном направлении миграция была зафиксирована лишь один-два раза.

Исследование подчеркивает важность сохранения тропических лесов, которые тесно связаны независимо от границ. Ученые призывают к защите оставшихся 20% атлантических дождевых лесов для обеспечения устойчивости экосистем.

По материалам gismeteo.ru, фото © Shutterstock/FOTODOM.

УРОЖАЙНОСТЬ КАКАО СНИЗИТСЯ ИЗ-ЗА КЛИМАТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ

Изменение климата оставит нас без шоколада. В ближайшие годы повышение температуры в тропиках может привести к падению урожая какао в Бразилии, Гане и Индонезии. Данное открытие сделала группа британских и китайских климатологов под руководством профессора Оксфордского университета (Великобритания) Томаса Вангера.

В течение 10 лет ученые изучали природно-климатические и антропогенные факторы, влияющие на урожайность плантаций какао в Бразилии, Гане и Индонезии - на эти страны приходится треть мирового производства сырья для шоколада.

В ходе исследования специалисты следили за изменением урожайности какао-деревьев на 26 плантациях в западных регионах Ганы, на острове Сулавеси и в бразильском штате Байя. В результате проведенной работы, ученые выделили факторы, которые сильнее всего ограничивают урожайность деревьев.

Первый фактор - недостаточное опыление. Насекомые опыляли около 17% цветов, а на плантациях в Бразилии и Индонезии процесс проходил только у 11-12% цветов. По данным проведенных экспериментов, урожайность какао на 20% можно повысить с помощью искусственного опыления.

Вторым фактором, влияющим на урожайность, стали температурные изменения. Ученые отмечали снижение урожая какао в жаркие периоды. Деревья снижали количество плодов на 10% при повышении температуры на несколько градусов Цельсия. По мнению специалистов, дальнейший рост температур может привести к полному исчезновению урожая.

Какао (лат. Theobroma cacao) - вид вечнозеленых деревьев из рода Теоброта (Theobroma). Ранее этот род включался в семейство Стеркулиевые (Sterculiaceae), сейчас его относят к подсемейству Вуитнериоидеа семейства Мальвовые (Malvaceae).

Растение происходит из субэкваториальных регионов Южной Америки, культивируется по всему свету в тропиках обоих полушарий ради получения семян, используемых в кондитерской промышленности (главным образом как основное составляющее шоколада) и в медицине. Словом «какао» также называют семена дерева какао и получаемый из них порошок; такое же название носит и сам напиток.

Ежегодно выращивается около 6 млн тонн какао-бобов, а совокупный размер рынка шоколада оценивается в более \$100 млрд.

По материалам greencity.tv, фото: dreamstime.com.

Құрылтайшы - Қызылорда облыстық «Сыр Табиғаты» заңды тұлғалар Ассоциациясы

Редактор
Акбота Абеннова

Газет Қазақстан Республикасы инвестициялар және даму Министрлігі байланыс, ақпараттандыру және Ақпарат Комитетінде қайта тіркелген.

Тіркеу куәлігі
№15905-Г, 25.03.2016ж.

Жекеленген авторлардың пікірі редакция көзқарасын білдірмейді, қолжазбалар қайтарылмайды. «Сыр Табиғаты» газетінде жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.

Жарнама және хабарландыру мәтіні мен мазмұнына редакция жауап бермейді.

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттеліп, «ASU» баспа үйі» ЖШС сенімгерлік басқаруындағы «Сыр медна» ЖШС баспаханасында басылды.
Тел: 8(7242) 40-06-68

Газеттің басылу сапасына баспахана жауапты.

Офсеттік басылым.
Көлемі 2 баспа табақ.

Жазылу индексі - 68116

Редакцияның мекен-жайы:
Қызылорда қаласы, Қайнарбаев көшесі, №33.
Толық мәлімет алу үшін:
8-777-563-76-92
телефонына хабарласуға болады.

E-mail: syr.tabigaty@gmail.com

Басылым апта сайын жарық көреді

Тапсырылыс
№ 325

Таралым 500

ТОО «КазЭкосистемс»

(гослицензия 01259 №0042510 от 25.09.2008 г.) представляет следующие виды услуг в области охраны окружающей среды:

- Оказание консультационных услуг в области охраны окружающей среды
- Составление и содействие в подаче заявления о намечаемой деятельности в уполномоченный орган в области ООС
- Организация в проведении общественных слушаний
- Подготовка отчета о возможных воздействиях при оценке воздействия на окружающую среду
- Подготовка послепроектного анализа отчета о возможных воздействиях
- Составление заявления на получение экологического разрешения на воздействие, в том числе:
  - Составление программы управления отходами для I и II категории
  - Составление программы производственного экологического контроля (ПЭК)
- Составление паспорта опасного отхода
- Составление проекта плана мероприятий по охране окружающей среды
- Составление отчета производственного экологического контроля
- Разработка раздела «Охрана окружающей среды» в составе проектной документации при подготовке декларации для III и IV категории
- Подготовка и содействие в подаче декларации о воздействии на окружающую среду для III категории
- Составление проектов обоснования санитарно-защитной зоны (предварительная, окончательная)
- Составление квартальных отчетов, согласно условий экологического разрешения, статистических отчетов, налоговых отчетов по форме 870.00.
- Консультация и содействие в формировании пакета документов для получения лицензии для юридических лиц, занимающихся деятельностью по переработке, обезвреживанию, утилизации и (или) уничтожению опасных отходов.

Наш адрес: г. Кызылорда,
ул. Байтурсьнова, 48.
эл.адрес kazecosystems@mail.ru
тел. 8 7242 27 52 99

ПРИБРЕТАЙТЕ ПОДПИСКУ И ПОЛУЧАЙТЕ СВЕЖИЕ ВЫПУСКИ ГАЗЕТЫ ПО ЭЛЕКТРОННОМУ АДРЕСУ

syr.tabigaty@gmail.com
www.syrtabigaty.kz

Наш адрес: г.Кызылорда, ул.Кайнарбаева, 33
+7 777 563 76 92

